

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Toerisme in West-Indië. — Nagekomen Berichten. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Van onze Adverteerders. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië. — In Nederland aangekomen Verlofgangers. — Adresveranderingen. — Financieele Berichten. — Mutatiestaat van 8 tot 15 Juli 1931.

Toerisme in West-Indië.

Beschouwingen van een toerist noemt Carel J. Brensa het „In hoofdstukken bevattend, door een epiloog gevolgd, werk” West-Indië van 272 bladzijden, uitgegeven door de N.V. Algemeene Importboekhandel J. W. F. Sluyter te Amsterdam, die zijn afdelingen eveneens in Soerabaja, Malang en Curaçao heeft. Hij opent zijn van de eerste tot de laatste bladzijde boeiende werk met de woorden: „Waarlijk — geen onderwerp zou bij luttel nadenken meer de aandacht waard zijn en meer dank beloven, en geen onderwerp heeft, strikt genomen, meer het stille recht om ten volle te worden beschreven, dan dit: Het nog niet ten volle begrepen complex romantische streken, dat we gemeenlijk „West-Indië” noemen.”

Wijdt de schrijver 45 bladzijden aan het eiland Curaçao, daarvoor schrijft hij korte hoofdstukken over West-Indië in het algemeen, Barbados, het eiland der Gebaarde boomen, het Engelsche Tropen-Lustoord Trinidad, het tiende wereldwonder, — dat is het asphaltmeer aldaar, — Venezuela in „a Nutshell”, de wereld van den „West-Toerist” (La Guaira, Caracas, Valencia, Maracaï, Las Trincheras, Puerto Cabello). Dan volgt Curaçao, „the Key to the West-Indies, a little bit of Holland dropped in the Caribbean Sea”. Na Curaçao de Legende van Cartagena en de Landengte van Panama om met een Epiloog te besluiten.

Steegje in de oude stad te Willemstad (Curaçao).

Wij erkennen gaarne het boek met klimmende aandacht en belangstelling te hebben gelezen. Frissche gedachten, oorspronkelijke en rake opmerkingen, een luist waarnemen van het bereide land en de grepen uit zijn geschiedenis spreken in duidelijke, forse taal, in welluidend Nederlandsch tot den lezer, die lezende medeleeft met het schoone der tropen, dat de schrijver in boeiende stijl voor onze oogen toovert.

Het was niet bepaald America dat Christoffel Columbus op zijn roemrijke tochten naar het Westen ontdekte, maar de Westindischë archipel, door de Span-

SIMONIS' BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34 - DEN HAAG
OUDSTE SPECIAALZAAK

SOLIDE OPKLAPBEDDEN
MET KAST V.A.F. f29.50
GRATIS PLAATSEN!
DIVANBEDDEN
VANAF f11.50 5595

jaarden genoemd, Indias Occidentalis — het Indië van het Westen, — dat hij, die evenmin Christophorus Columbus heette, doch naar de taal van zijn, vermoedelijk, tweede vaderland: Cristóbal Colón, het „Aardsche Paradijs” noemde. Het heimelijk doel der reis was het hardnekkig zoeken naar het goudland, het Dorado. De Spanjaarden overweldigden de Indianen. De dol geworden Boekaniërs en Flibusters deden het op hun beurt de Spanjaarden, Portugeezen, Franschen, Engelschen en Hollanders, door begeerte aangezet, om een brok meeworstelend, hebben tenslotte de oorspronkelijke bewoners wreed uitgeroeid, wijzigden het vroeger-euwsch karakter door hun opdringerigheid van zeden, gewoonten, stijl, godsdiensten, kerstening en dwingelandij, overheersching en bezitucht en hielden tenslotte ieder een paar stukken in handen van het eertijds ongerepte juweelensnoer om de Caraïbische zee. Piet Hein en De Ruyter hebben ook daar hun werkzaamheid uitgestrekt. Roem en fortuin werden gezocht en verloren, koloniën gesticht en veroverd.

De Heerenstraat te Willemstad (Curaçao).

De keten van berglandschappen, eilanden, wildernis, oerwoud, zeeën, baaien en deltaströomen, rassen-typen, kruisingen, uitloopers en indringers, zwoele tropennatuur en primitief menschenbestaan — wat wij tezamen West-Indië noemen — dat is groot en indrukwekkend, bewonderenswaardig van verscheidenheid, pulseerend en van niet meer eindigende bekoring — met de leefwijze van een rijkard en met 'n roemruchtige historie als van een onvervalscht edelman, — dragend aan zich de kenmerken van een bewust bestaan sinds de grijze oudheid en de sporen van veel gevechten....

Van Curaçao wordt allereerst de ontdekking in 1499 beschreven. Na Spaansch bezit werd het op 29 Juli 1634

ALLE INLICHTINGEN GRATIS!

VESTIGT U TE HILVERSUM!!
„OLTHOFF'S LAND- & WONINGBUREAU”
LANGESTRAAT 67 TEL. 1763

VRAAGT WONINGGIDS!

5295

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit **Melk en Melkproducten** is de N.V. Melkinrichting „DE NIEUWE LANDBOUW” 5443
DEN HAAG: SCHEVENINGEN:
N.W. Buitensingel 50 Wassenaarschestr. 127
Telefoon 333855. Telefoon 550363.

WENSCHT GIJ

bij Uw terugkeer in Nederland eene aangename bezigheid?
Fok dan edelpelsdieren in verbinding met pluimveeteelt!

Inlichtingen en adviezen worden gaarne gratis gegeven door N.V. Pelsdierenfokkerij „De Zilvervos” te Elspeet. — Tel. 3. 5059

P. G. C. HAJENIUS

OPGERICHT 1826 5467
AMSTERDAM 'S-GRAVENHAGE
Rokin 92/96 Noordeinde 64

SIGAREN SIGARETTEN, TABAK

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA

GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
GINNEKENWEG 138 5291

KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN

LOUIS KORIJN & Co.

Anno 1880 5516
Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Heerengracht 418
Bijkantoor: 's-GRAVENHAGE, Mauritskade 1
Telefoon 115960 (3 lijnen)
Haagsche Beurs, Telefoon 110616

EFFECTEN - COUPONS

WESSELING & Co.

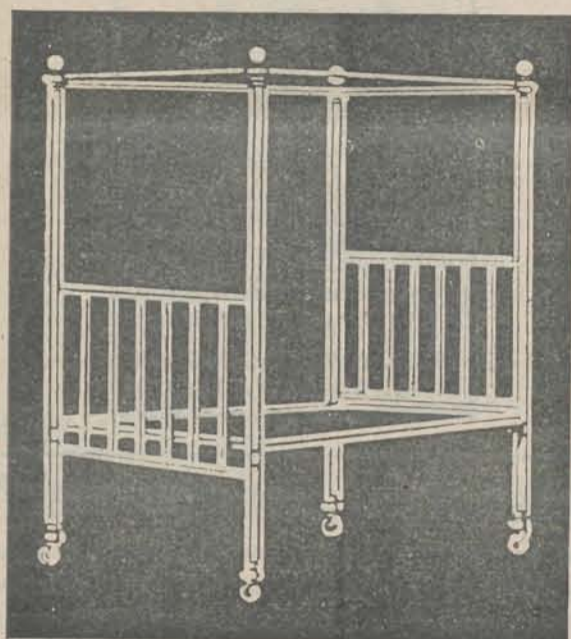
ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

Spaart bij de
NUTSSPAARBANK
te 's-Gravenhage

5132

**HET IDEALE
TROPENLEDIKANT**

voor allen, die naar Indië vertrekken! Prijs vanaf f 21.50
Fa. J. F. HENDRIKS
GEDEMPTE BURGWAL 65 5142
DEN HAAG - TELEFOON No. 110786
Aanbevolen adres door „Oost en West”

Cot van Hoeks

Groote sorteering:
**LEDIKANTEN
MATRASSEN
KARPETTEN
LINOLEUM enz.**

en voor de Tropen o.a.
LEDIKANTEN met BALDAKIJK
Tule voor KLAMBOES - Kleurrijke Gordijnstoffen
Alleen prima kwaliteiten — Lage prijzen
Den Haag
In de Jan Hendrikstraat 5149

Leden van „Oost en West”

Doet Uwe inkoop bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad” door adverteeren steunen. Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.”. Ook daarmee steunt gij de belangen van de Vereeniging.

Er is geen enkele reden, waarom oudere collega's een beginnening niet op oorzaak en gevolgen van zijn taak opmerkelijk zouden maken, zoodat hij voelt, dat hij deel heeft aan het bedrijf. Dan hangt het van den jongeman zelf af, of hij niets dan dorre cijfers zal zien, of dat elk cijfer zijn eigenaardige beteekenis heeft, met min of meer romantische bijzonderheden. (Der Organisator).

PENSION MILL

WAGENSTRAAT 125 — DEN HAAG

Vol pension vanaf
f 3,50 PER DAG

Prima keuken, goede bediening, ook kamers zonder pension vanaf f 0,80. 5153

W. MULSTEGE

v/h M. EVELEIN

CONFISEUR-PATISSIER

Levering van Dinners voor alle feesten.

Speciaal adres voor de onvervalschte 5163

INDISCHE SPEKKOEK.

8 maal bekroond met hoogste onderscheiding.

Valeriusstraat 25 - Telef. 333366 - Den Haag

Pension van Bijsterveld

Speciaal adres voor eerste klasse Familiën.

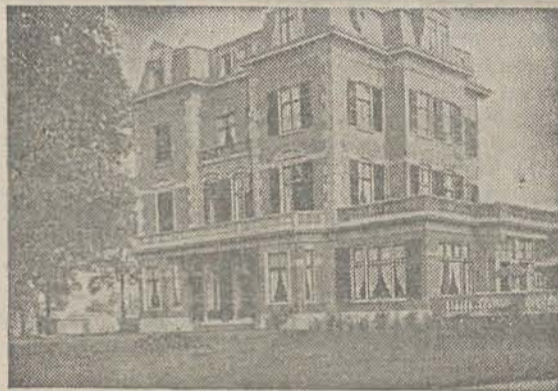
Bezuidenhout 48-50 — Den Haag

Chique appartementen met koud en warm

— stroomend water —

Prima keuken Privé Badkamers

Telefoon 771577 5613

— HERSTELLINGSOORD —

„Huize Maria Emalia Dorrepaal”

gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor repatrieerenden en herstellenden, die, op advies van een geneesheer, eenigen tijd rust behoeven. Pension f 3.— à f 4.— per dag. Prospectus met alle gewenschte inlichtingen worden, op verzoek, toegezonden door de Directrice: West-Vlietweg 115, Voorburg. 5549

C. VAN KAMPEN

Behangerij — Stoffeerderij

Verhuizingen 5037

Badhuisweg - APELDOORN

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN

„Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect. Eigen fabriek. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.

Toonkamers: 5484

WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

Nagekomen Berichten.

Boottrein N. V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland”.

Het Agentschap 's-Gravenhage der N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland”, de firma Crans en Co., meldt, dat de boottrein van het s.s. „J. P. Coen”, d.d. 17 Juli a.s. te Genua verwacht, Zaterdag 18 Juli a.s. des morgens 11.00 uur aan het Station Staatsspoor in Den Haag verwacht wordt.

NEDERLANDSCH INSTITUUT

voor Prânische, psychische en methaphysische therapie.

Directeur: **JOHAN BORGMAN.**

Behandeling met kleurenlicht, hoogtezon, diathermie, massage, electr. bestraling. — Kruidenbehandeling.

— Raadgevingen ook schriftelijk — 5463

Internationaal Bureau voor occulte levens-adviezen.

Spreekuur 's Zaterdagmorgens van 9—12 uur of volgens afspraak Prinsengracht 1009, Amsterdam. Tel. 34526.

GEBR. BERVOETS

UITRUSTINGEN 5315

A voor Heeren en Kinderen A

KAWEE'TJES

BENTVELD

HET ADRES voor Indische families is G. GRÖLLERS, BENTVELD bij HAARLEM. 5170

PENSION en UITZENDING van DINERS
ZANDVOORTSCHE LAAN 337. — Telef. 26234
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

APELDOORN

HEERENKLEEDING NAAR MAAT

H. J. SCHINKEL (Fa R. Keller)

BAS BACKERLAAN 24 — APELDOORN 5157

Telefoon 669
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

H. BENNINK, Hoofdstraat 157, Apeldoorn

Boter- en Kaashandel — Telefoon 169

Het adres voor inderdaad fijne KAASSOORTEN. Zoowel inlandsche als buitenlandsche soorten. Roomboter steeds versch voorradig. — Groote keuze Comestibles en Fijne Vleeschwaren. — Kaasverzending naar de tropen. Goede overkomst gegarandeerd. 5513

ELECTRISCHE MEUBELFABRIEK

H. SCHUILENBURG en L. v. d. VLIET 5317

Complete Meubilering volgens opgaaft en teekening
Kanaalstraat 21 — APELDOORN

DEN HAAG

Fruithuis „De Vlierboom”, B. L. VISSER

Vlierboomstraat 121, hoek Kruisbessenstraat

Telefoon 338077 5032 DEN HAAG

Handel in GROENTEN, FRUIT en CONSERVEN

Plantage „Klein St. Joris” op Curaçao.

Nederlandsch, weldra 3 eeuwen geleden. Wij lezen van de naamsafleiding en de pogingen van de Kamers van Amsterdam en Zeeland om er „vrije luyden” te vestigen, van de geringe waardeering die anderen van dit eiland hadden. Diëgo Colón — zoon van den ontdekker — noemde het „Por Islas inutiles”, en na hem deelden Hollandsche scheepskapiteins die meening. „Het kostte duizenden dukaten en bracht geen halve stuiver op”.

Holland kent Curaçao niet, zegt de schrijver. Ieder weet het, niemand schrikt er van. Er waren perioden dat er meer dan 200 plantages waren. Er is rijkdom van planten, zoo goed als overal elders in de tropen, doch de droogte houdt alles tegen. In een oud plantenboek vindt de schrijver een opgave van 340 soorten planten, kruiden en gewassen en niet minder dan 224 diersoorten. Het is het land van het wonder der stee-

gevels, deuren, gangen, kluizen en stegen, doch — daar tegenover nergens minder spoor van Holland, waar het dor en achterlijk eiland eigenlijk nog vegeert als het Drente van onze koloniën.

Het Curaçao van onzen tijd doet ons kennismaken met zijn Isla en petroleumweldvaart, het sprookje, wonder van den modernen tijd. Curaçao is olie, olie is Curaçao. Doch de machtige expansie van het oliebedrijf en de vliegende voortgang van Curaçao is tot staan gekomen. Het zal in een langzamer tempo verder gaan.

Curaçao is niet meer 'n karakteristiek provinciaal, maar 'n aandacht bezittend wereld-middelpunt, niet meer een pittoreske bezitting in de tropen, maar een uitlooper en een beduidende voorpost van Europa. Het maakt deel uit van 's werelds slagaderen van handel,

Brionplein te Willemstad (Curaçao).

nen, van kalk tot goud, van kristallen tot mangaanerts, van zout tot druipsteengrotten. Van zijn vruchtbaarheid geeft het als het ware opdringend blijk op sommige wondernachten die alleen Curaçao kent, wanneer de rood-dorre heet gebrande en onder stof begraven omgeving na een enkele nacht van regen aan den verbaasd ontwaakte teruggegeven wordt als een teerzacht overgroend tapijt. En wanneer Holland, als een goedwillende moeder, voor water gezorgd had.... Dan lezen we van de geschiedenis, den vreeselijken slaventijd, van de gedweë, beminnelijke, zachtvaardige bewoners, van Louis Brion de Curaçaosche, dus Nederlandsche held, rechterhand van Simon Bolivar.

Nergens in Holland is meer Holland te vinden dan hier — 4000 mijlen van Holland verwijderd, — niet gemanifesteerd in paleizen, kerken, ridderzalen of sarcophagen, niet in museumbezit en geschiedenisfolianten. Wel in onveranderde huizen, gebouwen,

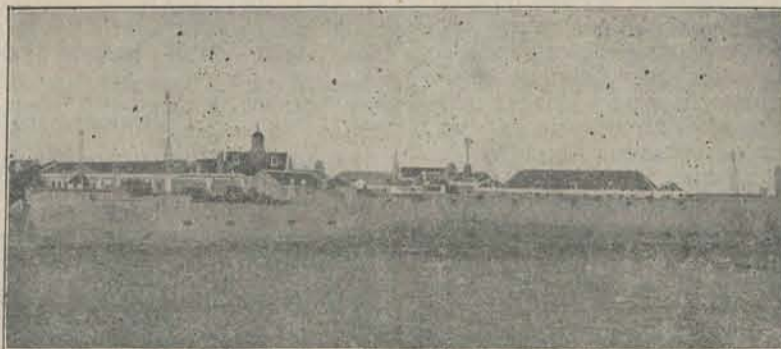
industrie en scheepvaartbedrijf, de sleutel van West-Indië.

West-Indië, eindigt de schrijver, moet worden aanvaard en begrepen als een gebied van nog lang niet ten volle omvande mogelijkheden.

Het boek is rijk verlicht. Alléén konden de afbeeldingen naar foto's scherper zijn. Geestige, kleine tekeningen geven vaak weer, wat wij in de tekst lezen. Een duidelijke kaart van de Caribische zee en omgeving gaat vooraf.

Een boek om te worden gelezen door velen. Het zal hun kennis van de tropen en inzicht van de dikwerf samengeslede verhoudingen en toestanden van West-Indië verduidelijken en de lust opwekken ook te zien en te genieten van alles wat Brensa ons heeft verteld.

FRED. OUDSCHANS DENTZ.

Gezicht van de haven op den buitenmuur van het fort te Willemstad (Curaçao).

SCHRÖDER

GROENMARKT

DEN HAAG

TELEFOON 1-1-6-1-7-3

5506

IN ONZE

MEUBELAFDEELING

SPECIALE AANBIEDING VAN

SLAAPKAMER-
AMEUBLEMENTEN

KLEIN MEUBELEN

KINDERMEUBELEN

Van Week tot Week.

Van Maandag 6 tot Zondag 12 Juli.

De dir. v. h. dep. van landbouw, nijverheid en handel heeft een exporteurscommissie ingesteld, wier taak het zal zijn om te adviseeren betreffende de suikeruitvoerorder van 1931 voor zoover de belangen van suikerexporteurs daarbij rechtstreeks zijn betrokken. Tot lid tevens voorz. dier commissie is benoemd het hoofd van de afd. handel van genoemd dep., tot leden zijn benoemd de vertegenwoordigers van de firma's Wellenstein Krause & Co., Erdmann Sielcken & Co., N.V. Patel, Maclaine Sugar Cy. en Handel-Maatschappij Kian Gwan.

De minister van nijverheid te Nanking deelt mede, dat een ontwerp-accorde voor de oprichting van een groote suikerraffinaderij te Sjanghai met een kapitaal van £ 1 miljoen door Chinese en Cubaansche belanghebbenden is ondertekend.

De Vakvereniging van Assistenten in Deli en de Sumatra Cultuurbond hebben het fusie-voorstel aangenomen.

Naar verluidt zou het eindrapport der Postwaardencommissie binnenkort worden ingediend; het adviseert, den aanmaak van frankeerzegels van Nederland naar Ned.-Indië over te brengen.

Ir. de Jongh, dir. v. G. B. verklaarde in een persgesprek, dat nopens de concessie aan de Nirom het overleg is geëindigd op basis van de wenschen van den Volksraad. De verminderde suikerproductie als gevolg van het Chadbourne-plan kost den Staatsspoorwegen 1½ miljoen gulden. De reorganisatie van den Mijnbouw is afhankelijk van de beslissing omtrent den beheersvorm der bedrijven. De slechte kolensituatie houdt slechts verband met de verminderde scheepvaart en vermeerderde concurrentie o.a. van Japan.

De Regeering heeft aspirant-bedevertgangers gewaarschuwd tegen de duerte in de Hidjaz, samenvalend met de geldschaarste in Indië, waardoor zij op zooveel minder steun van familie kunnen rekenen, zooals blijkt uit den terugkeer van 1500 pelgrims, die zich ginds (tijdelijk) hadden gevestigd.

Op de onderneming Karang Inoue in Langsa hebben olifanten 2000 oliepalmen van den nieuwen aanplant uitgerukt. Veldpolitie is derwaarts vertrokken.

De Deli-Plantersvereniging besloot in verband met de uitgroeiing van de selectiediensten der verschillende maatschappijen tot reorganisatie van het Deliproefstation. Hierdoor zullen worden ontslagen dr. F. J. Gorters, drs. P. A. Rowaan en de ass.-plantkundige P. M. van Driest, benevens twee Javaansche assistenten.

In de M. v. A. inzake de begroting van justitie deelt de regeering mee dat blijkens het voorloopig resultaat van het onderzoek inzake het optreden van de Ned. Kol. Petr. Mij. tegenover haar personeel, is dat van eenige kwade trouw bij het ontslaan van personeel niet is gebleken. De onregelmatigheden zijn voornamelijk te wijten aan on-

voldoende zorg voor personeelsaangelegenheden, welke behartiging geen gelijken tred heeft gehouden met den verrassend snellen uitgroei van het bedrijf. Deze fouten zullen echter worden hersteld. In het resultaat van het onderzoek naar het ongeluk op Soengei Gerong, waarbij de employé Dietiker werd gedood, werd aanleiding gevonden om de zaak in handen van de justitie te stellen. De regeering acht verzwaring van de straffen op de schending van het ambtsgeheim overbodig.

Een enquête is gaande omtrent de behandeling van het Eur. personeel op de Chinese suikerfabrieken Koedjomanis, Baron en Djoewono.

In de M. v. A. inzake de begroting van financiën, wordt gezegd, dat sommige lokale gemeenschappen nog niet bereid bleken zich bij de salarispolitiek der regeering aan te sluiten. Daaruit zou een conclusie kunnen worden getrokken ten aanzien van den financieelen toestand dier gemeenschappen, welke t. z. t. in verband met de subsidies en andere aangelegenheden, van zekeren invloed zou kunnen zijn.

Blijkens een Regeeringsmededeeling aan den Volksraad bedraagt thans het aantal actief dienende landsdienaren: Eur. burgerlijke 18.000, Inl. burgerlijke 100.000, officieren 1400, onderluitenanten 200, Eur. militairen 7000, Inl. militairen 31.000 (tot. 157.600); het aantal gepensioneerden; Eur. burgerlijke 5000, Inl. burgerlijke 4700, officieren 1450, onderluitenanten 400, Eur. militairen 18.000, Inl. militairen 21.000 (tot. 50.550).

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht

Een interessant Jaarverslag.

In dank ontvingen wij het lijvige, zeer lezenswaardige „Jaarverslag der Afdeling Volkenkunde“, der Koninklijke Vereeniging „Koloniaal Instituut“, zijnde een overdruk uit het twintigste Jaarverslag dier vereeniging over 1930.

Het begint met de mededeeling, dat de Commissie van Advies het verlies betreurt van twee harer leden: de heeren mr. J. H. van Hasselt en prof. dr. L. Bolk, die beiden in het verslagjaar kwamen te overlijden. Hun heengaan beteekent voor de Afdeling Volkenkunde een ernstige leemte, daar zij met volle belangstelling de werkzaamheden der Afdeling volgden en met nimmer verflauwend medeleven daarvan deden blijken.

De overledenen werden opgevolgd respectievelijk door de heeren mr. A. G. N. Swart en prof. dr. A. J. P. van den Broek.

Daarna volgt een opsomming van het personeel aan het Instituut werkzaam, met prof. J. C. van Eerde als Directeur, de heeren B. M. Goslings en J. C. Lanster als conservators en waartoe ook behooren de archivariissen der z.g. „Hulp-Instituten“ bij de afdeling werkzaam betreffende Atjeh, de Bataklanden, Minangkabau, de Oostkust van Sumatra, Zuid-Sumatra, Java, Bali en de Molukken.

Onder de verschillende mededeelingen lijkt ons o.a. van veel belang, dat de Handboekerij de noodige reorganisatie onderging en vele geschenken ontving, de verzameling van ethnografica, welke op 1 Januari 1930 37350 stuks bedroeg, in den loop van het verslagjaar zoodanig toenam, dat op 1 Januari 1931 het totaal 39000 stuks beliep, waaronder groote aanwinsten, niet alleen op ethnografisch, maar tegelijk ook op kunstnijverheid gebied, welke alle stuksgewijze uitvoering zijn beschreven door den eerstgenoemden conservator. Hierdoor ook is dit jaarverslag zoowel voor ingewijden en studenten, als voor belangstellenden in deze materie een document van waarde, der moeite van den langdurigen, minutieuzen arbeid van bovengenoemden deskundige¹⁾ overwaard.

Het Museum, dat terecht als een der schoonsten op dit gebied geroemd en dan ook geregeld druk bezocht wordt, zoowel door buitenlanders als landgenooten, neemt nog steeds in omvang en belangrijkheid toe. Zoo lezen wij, dat op de zolder van de afdeling Volkenkunde een groot aantal kasten getimmerd werd, zoodat de reserves thans een voortreffelijke bewaarplaats vinden en de weeftoestellen,

waarvan het aantal sedert de Indische reis van den directeur zeer is toegenomen, mede in een daarvoor gebouwd kast ondergebracht werden.

Dank zij enkele aanwinsten konden in de uitstalling in het museum eenige verbeteringen worden aangebracht. Groote voldoening gaven de verbrandingstoren en balégoemi van Bali, welke in de lichtthal werden opgesteld. De houten verbrandingsstelling, die rust op een soubassement, verheft zich met zeven treden tot een vierkant platform, waarop de kist in den vorm van een rund is geplaatst. Het geheel is overdekt door een afdak met nokornament en versierd met verguld snijwerk. Ten gerieve van de museumbezoekers is de bekende ets van Bauer, voorstellende een verbrandingsplechtigheid op Bali, met een korte verklaring op het soubassement geplaatst. Ook het gebruik van den verbrandingstoren, die feitelijk slechts als draagbaar dienst doet en gebedigd wordt om met veel vertoon en praai het lijk naar de verbrandingsplaats te brengen, blijkt uit deze ets en de toelichting.

Geheel in stijl met de gamelan, welke er vóór is opgesteld, geeft de balé-goemi thans de juiste sfeer aan de ruime lichtthal; de indruk wordt op gelukkige wijze verstrekt door den rijzigen, bijna 14 meter hoogen, verbrandingstoren met zijn pagodevormig dak.

Als derde onderdeel van dit gezamenlijke geschenk der Balische onderafdeelingen van het west Bali en Lombok is, tegen de linkerzijde van de lichtthal, de met steenhoutwerk versierde sanggar-agoeng (godenzetel) met bloemoffer geplaatst.

Het model van den pandopo van den kraton van Jogjakarta werd aan de inlandsche woningen en gebouwen in de linker helft van de lichtthal toegevoegd.

Van geheel anderen aard is de groote paal, welke in den oostelijken hoek van de lichtthal plaats vond. Deze merkwaardige paal is afkomstig uit het Mikika-gebied (Zuid-Nieuw-Guinee), en vervaardigd uit één boomstam, die onderste boven is geplaatst, zoodat de wortelverdikking in de hoogte steekt. De geheele stam is opengewerkt, zoodanig dat de bovenste helft een mannenfiguur, de onderste twee vrouwenfiguren voorstelt. Het geheel wordt bekrond door een plat, driehoekig ornament uitgesneden in de wortelverdikking van den stam. De totale lengte is bijna 8 meter. Dergelijke palen worden vervaardigd ter gelegenheid van de inwijdingsplechtigheid van de jonge mannen en dan opgericht vóór de tijdelijke gebouwtjes, die als feesthuis dienst doen. Zij houden verband met de vooroudervereering.

Tot de andere aanwinsten, waarmede de eerste omgang werd verrijkt, behoort een stel gebatikte eieren uit Tsjecho-Slowakije: een Paaschei in verschillende stadia van bewerking. Deze eieren werden, ter vergelijking met de batik-techniek van Java, in de batik-vitrine geplaatst.

De Lampongsche eerezetel, welke niet was geverfd en daardoor geen goed beeld gaf van de in werkelijkheid meestal gepolychromeerde zetels, werd in de vereichte kleuren geschilderd.

Ook in de uitstalling op den tweeden omgang werden verschillende wijzigingen gebracht, welke vooral de afdeling Nieuw-Guinee betreffen. Verscheidene, door den directeur der afdeling op zijn Indische studiereis verzamelde stukken vonden hier een plaats. In de kasten werden typeerende voorbeelden van Papoeasche houtsnijkunst (prauwsnebben, dierfiguren, fetisbeeldjes) en van beenbewerking (tempelfluiters) ondergebracht.

In de Borneo-afdeeling werden twee beelden van gips geplaatst, voorstellende Dajaks in krijgscostuum: krijgshaadje, rugbedekking met veeren versierd, krijgsmuts met veeren, mandau en schild. In de West-Indische afdeeling vond een levensgroot borstbeeld van een bosneger van Suriname een plaats.

Op den derden omgang was de groote zaal geruimen tijd in gebruik voor de tentoonstelling van weefsels en weefgetouwen. Eerst tegen 't midden van 1930, toen de voor deze zaal bestemde ijzeren vitrines arriveerden, werd de tentoonstelling, die veel belangstelling had getrokken, opgebroken. De definitieve uitstalling kon pas, nadat de kasten geschilderd waren (midden November), worden ter hand genomen.

In de achtstorenkamer van den derden omgang is thans vrijwel de geheele koperverzameling van de afdeling uitgesteld. De collectie geeft een volledig beeld van hetgeen in dezen tak van volkskunst in den archipel geproduceerd wordt: kopergerietwerk, ciseleering, gegoten ornament, slagwerk, opschikartikelen, enz. van de oude talams en bronzen beeldjes uit den Hindoetijd af, de grafurnen van Moena (Zuid-Celebes), schilden, wapens en schalen uit den lateren tijd, tot het geciseleerde koper van den huidigen dag.

Een aandachtige bezichtiging van dat alles kan niet nalaten een diepen indruk te maken en de overtuiging te vestigen, dat onder de inheemsche bevolking van Nederlandsch-Indië over het algemeen vele sierkunstenaars en -kunstenaresses zijn, wier handwerk ten zeerste verdient gewaardeerd en aangemoedigd te worden.

Het Instituut neemt op verzoek ook deel aan

N.V. Drogisterij
De „Salamander“
„De Haagsche Drogist“
 Winkels door geheel Den Haag,
 Rijswijk en Voorburg. 5050
 Telefonische bestellingen onder no. 110454.

Het Paedologisch Instituut te Amsterdam 5108

geeft paedagogische adviezen.

Directeur Prof. Dr. J. WATERINK.

Medisch Adviseur Prof. Dr. L. v. d. HORST.

PENSION KLEIN
 NICOLAAS WITSENSTRAAT 21
 AMSTERDAM Centrum stad
 — Telefoon 36398 — 5611
 Op alle slaapkamers koud en warm water.
 Prima referentiën. Families reductie.
 Tramlijnen: 4, 5, 6, 7, 10, 11, 15, 16, 19, 20, 24, 25.
 Halten: FREDERIKSPLEIN en WETERINGSCHANS

Japon- of Mantelstoffen nodig?

Alleen bij: 5257

S. J. DE GROOT
 Wagenstraat 48a - Telef. 115177
 Hobbemastraat 47 - Telef. 331601
 DEN HAAG

HOTEL DES DEUX VILLES
 BUITENHOF — 's-GRAVENHAGE
 Telefoon 115950, Telegram adres TWEESTEDEN
 Kamers met stroomend water en privé-bad
RESTAURANT DES DEUX VILLES
 Groote Zalen en Salons voor
 Collations - Diners - Recepties
 — Diner Concert — 5104

WAAROM??

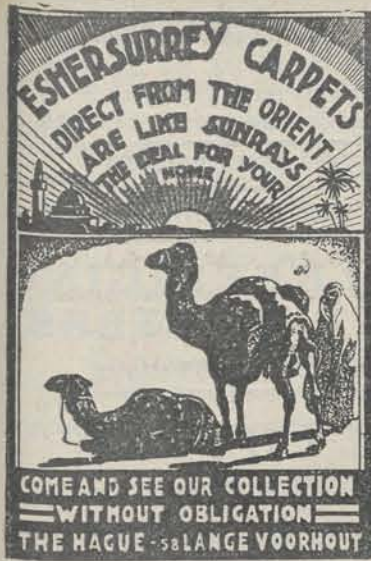
gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in ongezellige, onvrije en meestal dure gemeubileerde woningen, terwijl wij U compleet naar Uw eigen smaak en billijk installeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor tweederden (2/3) van den koopprijs terug nemen. 5622

Verkoophuis

101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG
 F. J. POT, Dir.

TEL. 119445 TEL. 119445
De Bas & Co's Luxe Verhuur-Inrichting
 SPECIAAL TARIEF VOOR BUITENRITTEN
 TAXIS 15 CENT PER K.M.
 Dag en nacht geopend. Gratis voorrijden.
 Kantoor: DEIMANSTRAAT 334 — DEN HAAG.
 Betrouwbaar adres voor Indische families. 5143
 TEL. 119445 TEL. 119445

VEREENIGDE OCTROOBUREAUX
 BEËDIGDE OCTROOIBEZORGERS
 H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN
 BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
 TELEFOON 772080 772081 772082
 AANVRAGEN VAN OCTROOIEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5104

VAN MARLE EN BIGNELL

Lange Voorhout 58
's-Gravenhage

KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJVEILINGEN

Op aanvraag
wordt Catalogus
toegezonden

5551

tentoonstellingen, zowel op volkenkundig als op kunstgebied. Zoo werden in het afgelopen jaar verschillende vormen en modellen uit de verzameling gipsafgietsels van Hindoe-Javaansche monumenten ter beschikking gesteld van de commissie van voorbereiding der Nederlandsche afdeling van de tentoonstelling te Antwerpen, alsook enkele voorwerpen ter inzending afgestaan voor de tentoonstelling van edelsmeedkunst te Venetië en eveneens aan de afdeling Bussum van het Ned. Rode Kruis, welke ter gelegenheid van een Indischen avond een tentoonstelling van Kunstvoorwerpen organiseerde. Bij den brand, die eenige uren na het eindigen van het feest uitbrak, gingen enkele stukken verloren, een en ander echter uit de reserves der verzameling afkomstig, de schade was door verzekering gedekt, dus niet onherstelbaar. Naar wij vernamen is dit laatste ook het geval geweest bij den noodlottigen brand ter tentoonstelling te Vincennes. Laat ons daarom hopen, dat het Bestuur van het Instituut hierdoor niet afgeschrikt wordt om, uit haar reserve-voorraad, zoveel mogelijk te blijven deelnemen, zowel aan binnen- als buitenlandse tentoonstellingen, daar 't zoo noodig is, dat vooral ook het kunsthandwerk der Indoesiers alom bekend en geëerd wordt.

Ook de lezing van het interessante jaarverslag van het Instituut kan hiertoe meewerken.

1) Wij hopen later gelegenheid te hebben op het vele interessante dat hierbij vermeld staat, terug te komen. Red.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Kracht.

„Aneta” telegrafeerde naar Indië, dat het interview van den nieuwen Gouverneur-Generaal ook in het moederland critiek heeft uitgelokt. *De Sum. Post* (6/6 „Kracht”) is van oordeel, dat het goed is, dat de nieuwe Gouv. Generaal reeds nu heeft laten voelen, dat hij noch tot de Leidsche, noch tot de Utrechtsche richting behoort, maar dat hij Ned.-Indië en dus allen Nederlandschen onderdanen, van welk ras of kleur ook, tot een goed Gouverneur-Generaal wil zijn. Een bekend industrieel vertelde aan *De S. P.*, hoe het hem opgevallen was, dat in vele Britsch-Indische steden midden in de stad op een dominerende stelling een Engelsch fort was gebouwd. Het had hem pijnlijk getroffen deze sterkten ostentatief gericht te zien op de inwoners van het land. En hier in Ned.-Indië — zeide hij — ziet men geen soldaten, maar wel merkt men overal de heilige kracht van het Bestuur, dat orde schiep en orde houdt. *De Sum. Post* is dezen bestuursstijl zeer genegen en gelooft, dat een Regeering zich zwakker voelt, naarmate zij meer demonstraties van kracht te zien geeft. Ned.-Indië is door ons, Nederlanders, groot gemaakt, gevormd uit het oerbosch en geworden uit een onmachtig en dikwijls voos feodaal stelsel. Wij maakten daaruit een modernen Staat, maar met medewerking van de bevolking, van hare regenten, bestuurders en eenvoudige arbeiders, helaas zonder die van een groot deel van hare intellectueelen. Wij maakten Indië groot, omdat wij het vertrouwen bezaten van de bevolking, die zich aan onze leiding overgaf en nu nog rustig ons bestuur aanvaardt, al hebben wij dan ook als in elk ander land te kampen met ontevredenheid, en al neemt die ontevredenheid onder onzen invloed den nagebootsten vorm aan van Westersche problemen. En zelf wakkeren wij deze kunstmatige actie aan, indien wij ons tegen den Inlander stellen als tegen een nationalen vijand. Hij, die zijn medewerkers niet acht, is een slecht leider, de kolonisator, die de hem ondergeschikte volken niet waardeert, kan niet deugen voor zijn taak. *De Sum. Post* stelt vertrouwen in een Gouv.-Generaal, die toont dat hij beseft, wat Groot-Nederland behoort te zijn. De man, die welwillend is van aard jegens degenen, die

aan zijn bestuur zijn toevertrouwd, maar die daarbij het besef van gezag en verantwoordelijkheid bezit, is h. i. meer te vreezen voor kwaadwilligen dan de grootspreker. Er is een soort welwillendheid, die het uitvloeisel is van kracht en vertrouwen!

Onderwerpen van internationalen- of interkolonialen aard vinden wij o. a. in het *Soer. Hbl.* (1/6 „Nazi's”, V.; „Br.-Indië”, J. W.; 2/6 „Portugal”, V.; 3/6 „Indo-China”; „Australische brieven”; 4/6 „Canadeesche beschouwingen”, de *Java-Bode* (3/6 „Perak”; 2de bl. „China”; 6/6 „Mandsjoerije”; 3de bl. „Angora”; 8/6, 2de bl. „Australië”; 9/6, 2de bl. „Japan en Rusland”) en *De Loc.* (4/6, blz. 5 „Beschamende lof” van G.-G. Davis over Ned.-Indië).

Stormsignaal.

Het niet geheel slagen van de nieuwe Indische leening geeft *De Loc.* (1/6, blz. 3) aanleiding o.m. op te merken: 1. dat inderdaad het vertrouwen van het kapitaalkrachtig publiek in Ned.-Indië en vooral in Nederland zool niet in de credietwaardigheid van Indië dan toch in het Indisch financieel beleid, minder groot blijkt te zijn dan voorheen; 2. dat daardoor de leeningsmogelijkheid voor Indië ontzettend kleiner is geworden, dan zeer velen inzien; 3. dat de eisch van zeer strenge versobering en voortgezette zuinigheid thans aan de Indische Overheid en al hare organen klemmender en dringender dan ooit gesteld is. Het vertrouwen van *De Loc.* in de intrinsieke kracht van Indië's positie is ongeschokt; en zelfs is dat wellicht het geval bij hen, die dit vertrouwen tot het beleggen van hunne gelden in Indische staatsfondsen zou moeten brengen. Dat die belegging desondanks niet geschiedt, bewijst h. i. dat zelfs wie wel „in Indië gelooven”, het financieel beleid te wankel, te spasmodisch, te wisselvallig en te weinig constant achten. De aankondiging der krasse bezuiniging heeft daarin geen verandering kunnen brengen; en men staat nu voor het feit, dat men voor de tweede helft dezer leening en voor volgende wel tot hooger rente zal moeten besluiten — waarbij nog de kans op slagen twijfelachtig blijft. Waarmede tevens de aandrang tot een „meer vrijgeveige leeningspolitiek” als remplaçant voor te ingrijpende versobering wel afdoend werd beantwoord. Aan de Indische Regeering thans de taak, om dit vertrouwen te herstellen: door een welberaden, krachtig en doelbewust beleid.

Wij verwijzen naar *De Loc.* (1/6 „Inkrimping der ambtelijke formaties”; blz. 19 „Landsmiddelen”; blz. 9 „De Indische leening”), het *Bat. Nwsbl.* (6/6 „De salariskorting”), het *Soer. Hbl.* (6/6, 3de bl. „Van Hoogmogenden”) en de *Deli Crt.* (12/6 „De actie tegen de salarisvermindering”).

Economische voorlichting.

Volgens een Aneta-telegram (19/5) is bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp tot wijziging en verhooging van de begroting van het Dep. van Arbeid, Nijverheid en Handel voor 1931, waarmede wordt beoogd de vervanging van de afd. Handel en Nijverheid door een nieuwe, aanzienlijk uitgebreide afdeling onder een Directeur-Generaal. De Minister stelt zich voor de instelling te bevorderen van een economischen Raad, waarin zoo veelzijdig mogelijk het bedrijfsleven vertegenwoordigd zal zijn. Dit college zou tot taak krijgen te adviseeren over alle onderwerpen, de economische politiek rakende. Volgens het *Soer. Hbl.* (1 en 2/6) heeft ook *Ned. Indië* belang bij de nieuwe organisatie. Behalve de betere en meer zakelijke voorlichting omtrent het Buitenland, zal de a.s. Directeur-Generaal in nauw contact komen met de „Directie van Economische Zaken” van het Min. van Buitenl. Zaken, en daardoor met den Nederlandschen consulaire dienst. De Nederlandsche consulaire ambtenaar richt zich op de economische voorlichting van Nederland, omtrent den handel in zijn ressort. De eischen, hem gesteld, hebben geen gelijken tred gehouden met de ontwikkeling van den wereldhandel en met de wijziging in den Ned.-Indischen handel. Een grondige kennis van Ned.-Indië, van zijn uitvoerhandel, maar vooral van zijn uitvoerproducten, is een eerste vereischte. De Ned.-Indische uitvoerbelangen lagen vóór 1914 grotendeels in Amsterdam; sinds den oorlog is de Indische uitvoerhandel zelfstandig, internationaal geworden en alles wijst er op, dat Indië's export zijn levensbestaan zal moeten zoeken in het Verre Oosten, Br.-Indië, Japan, en in de toekomst vooral in China. De afdeling „Economische Zaken” krijgt thans in *Dr. H. M. Hirschfeld* een chef, die door zijn opleiding en zijn carrière in Holland, als man van wetenschap aan hoge eischen voldoet, maar bovenal, die door zijn werking in Indië (als chef van de Econ.-Statistische Afd. van de Javasche Bank te Batavia) midden in het Indische bedrijfsleven heeft gestaan; die een ruimen blik heeft op de economische verschijnselen in Indië, op alle nuanceeringen, welke zich daarbij voordoen, op alle invloeden, welke daarop werken; iemand, die weet, wat Indië noodig heeft. *Dr. Hirschfeld* zal te 's Gravenhage den vroegeren Pres.-Dir. der Jav. Bank, *Mr. Trip*, aantreffen als voorzitter van den Ondernemersraad.

De *Java-Bode* (3/6 „Econ. Voorlichting”) constateert eveneens, dat ontzettend veel aan de voorlichting van den handel ontbreekt. Concentratie is h. i. noodig, en Ned.-Indië moet, wat dit betreft, ook onder de hoede van de nieuwe afdeling komen. Den nieuwen Directeur-Generaal wacht een zware taak!

Prins Mauritschool

der Ned. Herv. Gemeente
RESEDASTRAAT 26 - DEN HAAG

School voor L.O. met 7 leerjaren

Opleiding H.B.S., Gymnasium e.d. in 6 of desgewenscht in 7 jaar

Cursussen in Fransch, Duitsch, Engelsch en Handenarbeid

5628

Uw voordeel is

koopt in Den Haag bij Sanders.

Wij hebben altijd ongeregelde partijen Heeren Tricotgoed, Overhemden, Badgoed, Lingerieën, Mode-artikelen, afkomstig van diverse faillissementen. 5547

— Het spaart U minstens 50 procent —

STATIONSWEG 48

Let op het huisnr. 48 opdat U niet in de verkeerde zaak loopt.

GRENDEL'S

BOUW- EN WONINGBUREAU
Bilderdijklaan 37, Rijswijk Z.-H.
Telef. 118897

Gedipl. Beëd. Makelaar

5044

HET WONINGBUREAU VOOR
RIJSWIJK EN OMSTREKEN

Hoofdkantoor
BINCKHORSTLAAN 5
Telefoon 772184
(3 lijnen) 5563
Vanaf 1 Juli Zomerprijzen

OUDE JENEVER

VAN BERCKEL & Co., Deft

5590

's-Gravenhaagsche Zwem- en Badinrichting Mauritskade — Telef. 113030

Twee afzonderlijke zwembassins voor dames en heeren den geheelen dag goepend. — Russische-, Turksche-, Electr. Licht-, Electr. Kuip-, Douche en Geneeskundige Baden.

— Tarief gratis op aanvraag — 5107

CORRECT DANSEN...?

PRIVÉLES BIJ H. J. TIMMER
ARCHIMEDESSTR. 64 Tel. 337007, DEN HAAG
(voorheen gevestigd Koningin Emmakade 133)

5514

Wij vestigen de aandacht op de *Java-Bode* (5/6, 2de bl. „Een wereld zilverconferentie“), het *Soer. Hbl.* (4/6, 3de bl. „Alg. Commerciële Overz.“; 9/5 t/m. 6/6 „Soer. Weekoverzicht“) en de *Deli Crt.* (13/6, 5de bl. „Met de Houtman naar Z.-Afrika“, via Mauritius en Réunion).

De druk der landrente.

De *Java-Bode* (5/6, J. E. Jasper) wijst op de ongunstige economische omstandigheden, waarin de bevolking verkeert door de daling van de marktprijzen der Inlandsche producten. Rijst en mais brengen nog veel minder op dan in den tijd vóór den oorlog. Op het platte land weten Inlandsche ingezetenen zich zonder klagen aan deze omstandigheden aan te passen, omdat zij merken, dat ook de prijzen van alle artikelen, voor de huishouding noodig, gedaald zijn. Levensmiddelen zijn er voor de Inlandsche gezinnen voldoende aanwezig; in verband met de slechte kansen om gewassen tegen behoorlijke prijzen te verhandelen, worden grotere voorraden opgeschuurd dan voorheen. De Inlandsche maatschappij heeft het vermogen, om gemakkelijk werklozen te absorberen en zelf bevrediging te vinden in een zeer sober, maar rustig leven, zoodat armoede in den zin van kommer en gebrek, niet geleden wordt. Maar de *geldschaarschte* wordt door de landbouwersgezinnen terdege gevoeld bij het voldoen van de landrente, welke gewoonlijk betaald wordt met het bedrag, dat de verkoop van een deel van den oogst opbrengt. De toestand, waarin de groote Groep der „tanis“ door de economische depressie en de sterke daling der productieprijzen thans verkeert, is zoodanig, dat er — n. h. i. van de J. B. — iets gedaan behoort te worden om den druk der landrente tijdelijk ietwat te verminderen.

In het *Soer. Hbl.* (4/6, 2de bl. „De econ. barometer in de dessa“) bepleit de heer S. S. de Vries eveneens vermindering der landrente in 1931. Men betaalt de belasting, maar voor menig een gaat het ten koste van alles wat verkoopbaar of verpandbaar is. Toenemende verarming der bevolking moet daarvan het gevolg zijn!

Cultuurzaken worden behandeld door de *Deli Crt.* (11/6 „Prijsgiving der Poenale Sanctie voor de Sumatra-tabak“), de *Sum. Post* (10/6 „Het Amerikaanse invoerverbod“; 9/6, 2de bl. „De vooruitzichten der rubber“), het *Soer. Hbl.* (2/6, 2de bl. „Een wolf“; 29/4 t/m. 4/6 „Cultuurbelangen“, Dr. v. H.; 4/6 2de bl. „Onder onze vlag“), de *Java-Bode* (6, 12, 18 t/m. 22/5; 3 en 6/6 „De N. K. P. M.“) en de *Loc.* (3/6, blz. 31 „Interview-Ter Kuile“).

Oude en nieuwe stroomingen.

De heer J. E. Jasper vertelt in de *Java-Bode* van „Politiek in de Inlandsche Pers“ (3/6), „Oude en nieuwe stroomingen“ (8/6) en „Het arbeidsveld van de nieuwe Vereniging Partai Indonesia“ (9/6). Na de P. K. I. periode (1927) begon de aard van het uit Nederland in Indië overgeplante nationalisme zich beter af te teekenen. Uit de Perhimpoean Indonesia van Holland ontstond het Comité Persatoean Indonesia in Indië, waaruit de P. N. I. (Partai Nasionalist Indonesia) voortkwam. Deze propaganda werd nu niet meer door weinig ontwikkelden, maar door intellectueelen gevoerd; de nieuwe beweging werd ingezet als nationalisme, de vroegere grove vormen van het communisme werden beter bedekt; het zogenaamde nationale werk werd uitgebreid en naar ongeveer denzelfden trant geregeld als het vroegere communistische plan. De beweging, welke van de P. N. I. uitging, werd met doelbewustheid en langs breede lijnen geleid naar het ideale doel: de onafhankelijkheid van Indië. Dit doel werd aan niet-ingewijden voorgehouden als een resultaat van zuiver nationaal streven. In het openbaar werd het liefst gezwezen over de wijze, waarop dat resultaat zou worden bereikt en als er niet over gezwegen kon worden, dan heette het, dat de leden der vereniging tegenstanders waren van geweldig optreden. Wat in den boezem der vereniging is omgegaan, ten einde georganiseerde scharen paraat te maken voor een bepaalden staatsgreep, wat er in die ontwikkeling van het gemengde extreem-nationalistisch-communistische streven behandeld is bij het contact met de leden, hebben ons de landraadzittingen te Bandoeng geleerd, waarin de geheele P. N. I.-zaak behandeld en uitgeplozen is.

De nieuwe opgerichte P. I. (Partai Indonesia) wil volgens het zeer uitgebreid werkprogram, ook deelen van de overheidstaak op zich nemen. Zij doet blijkbaar een poging, om tal van sociale handelingen te verrichten en daarmede het volk te bereiken. De nieuwe vereniging der non-coöperatoren zoekt aansluiting bij alle Aziatische rassen, die nog niet geheel onafhankelijk zijn. Zij noemt zich nationaal, maar kan toch niet nalaten ten deele internationaal te willen zijn; zij wenscht niet meer of minder dan verbetering te brengen in de beweging van Br.-Indië, Fransch Indo-China enz. Zal de P. I. populariteit verwerven onder de bevolking? De heer Jasper meent te moeten betwijfelen,

Huiduitslag

Wasch de aangedane plaatsen met warm water en Purolzeep, droog daarna voorzichtig af, doe er dan wat Purol op, en strooi daar overheen nog wat Purolpoeder. Herhaal dit elken dag, zoolang het noodig is 5492

Wie de Schoen past trekt hem aan in Bronkhorst goedkoopste Schoenenmagazijnen

Vlamingstraat 35
Den Haag 5581

Gedempte Gracht 3 - Theresiastraat 93 - Paul Krugerlaan 15 - Frederik Hendriklaan 234

Bruine Boxcalf Dames mollières met fantasie inzet	4.48
Dames zwarte en bruine lakmollières met cubahak (extra aanbieding)	5.75
Dames lakriemschoentjes met slangenleer en Fransche hak	5.25
Zwarte Boxcalf Jongens mollières vanaf	2.95
Bruine Boxcalf Jongens mollières vanaf	3.45

ALLES GEGARANDEERD

dat haar arbeidsveld zich tot de dessa zal kunnen uitbreiden. Juist de door de Inlandsche pers gedane bekendmakingen, dat „de geest van de ontbonden P. N. I. zal blijven voortleven“, hebben bij de bevolking een blijvend indruk teweeggebracht, hoe het gezag zich tot dien „geest“ verhoudt, en die indruk zal zeker niet bevorderlijk zijn voor aansluiting.

De *Loc.* schrijft over „Boedi Oetomo en de P. N. I.-zaak“ (2/6, blz. 23), „Noodig?“ (3/6), „Prof. Schepper's protest tegen P. N. I.-vonnis“ (6/6, blz. 36) en „Zuid-Celebes“ (blz. 38, ir. W.), het *Soer. Hbl.* over „Vorstenlandsche Zaken“ (1, 3 en 5/6, Z.).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De nieuwe Landvoogd.

In de *Sinar Sumatra* van 15 Mei zegt een medewerker naar aanleiding van de benoeming van jhr. De Jonge, dat dus de politieke profeten in Nederland en Ned.-Indië hebben misgezien en dat de propaganda voor den een of anderen „Groot-Nederlander“ vergeefs is geweest. Het is alsof ook dezen keer de regeering in Nederland heeft willen handelen volgens het historische motto: „Je maintiendrai“, d.i. zich niet heeft willen laten beïnvloeden door de pers en door welke vooraanstaande personen in de financieele-, bestuurs-, tabaks- of andere kringen ook, dus volgens de grondwet regeeren wil zonder aanzien van ras, geloof en . . . politieke partij. Het getuigt van ware neutraliteit. Schrijver hoopt nu maar dat jhr. De Jonge zich aan den door de Nederlandsche regeering vastgestelden koers zal houden, want het is al een gewoonte geworden, dat een G.G., nog in Nederland zijnde, allerlei beloften doet en in Indonesia — het Indische gekkenhuis, zooals Karel Wybrands het noemde — aangekomen, maar al te gemakkelijk er van afweert door allerlei invloeden die een groot gevaar zijn voor den staat. De verklaring door jhr. De Jonge aan de Telegraaf gegeven ten opzichte van de Inlandsche meerderheid, getuigt, naar schrijvers inziens, van een duidelijke en scherpe blik. De Inl. meerderheid is een kwestie van leven of dood voor de Indonesische politici. Volgens hen moet er een tijd komen, dat die Inl. meerderheid verkregen wordt en ook Nederlanders, die over een ruimen blik beschikken, verklaren dat, hoe ook, de Indonesiërs ten leste de overwinning zullen behalen en een Indonesische meerderheid in Volksraad en locale raden zullen krijgen. Verder gaande, zegt schrijver dat de rondborstige verklaringen van jhr. De Jonge als een teeken van vriendschap tusschen den nieuwen G.-G. en de Indonesische nationalisten moeten worden aangemerkt. Als die woorden bewaarheid worden, zal het Indonesië wél gaan onder het komende bestuur. In deze tijden heeft Indonesië een bestuurs-hoofd nodig, dat den nieuwen tijdgeest begrijpt. Met een zinspeling op den naam „de Jonge“ zegt schrijver, dat er voor Indonesië hoop is op vooruitgang, niet alleen financieelen en economischen, doch ook politieken vooruitgang, welke laatste voor de Indonesiërs wel het voornaamste is: de zoolang gevoerde „opvoedingspolitiek“ der Nederlandsche regeering in Indonesia heeft den tijd bereikt, dat er de bewijzen van worden getoond. „Indonesia krijgt nu geen antirevolutionair of conservatief, doch een politiek neutraal persoon, over welk feit het land zich niet anders dan verheugen kan. Het voornaamste dat jhr. De Jonge in deze tijden doen kan, is de binnenlandsche toestanden verbeteren en het Indonesische volk behoorlijke rechten geven, o.a. de Indonesische meerderheid in de lands-, stads-, en desabesturen. Slechts het opperbestuur moet in handen blijven van de Nederlandsche politici, die dan als opvoeders fungeren.“

De *Soeloeh Ra'jat Indonesia* van 13 Mei — het orgaan van de P. B. I. (vroeger de Indon. Studieclub) — zegt: Voor ons bestaat er eigenlijk geen aanleiding om een beschouwing te geven over de benoeming van een nieuwen G.G. Voor ons is het gelijk wie er ook tot G.G. benoemd moge worden. Eerstens omdat die G.G. maar een beambte is die handelen moet volgens vaste instructies. Hij moge al door zijn persoonlijke invloed in staat zijn eenige verlichting of verzwaring te brengen in de bevelen van hoogerhand, het blijft toch in een beperkte ruimte. Een landvoogdwisseling kan dus wat het groote operatieterrein betreft, over het algemeen geen wijziging brengen en wij van onzen kant kunnen er lijdelijk toeschouwer bij blijven. Er komt nog bij dat wij geen invloed kunnen uitoefenen op die benoeming. Onze pers heeft niets te zeggen, niet omdat zij niets zeggen wil, doch omdat er geen

SCHOOLVEREENIGING „INSTITUUT WOLTERS“
Surinamestraat 25 - Den Haag

OPLEIDING
voor Gymnasium, H.B.S. en Lyceum
KLEUTERKLASSE

voor kinderen van 3 tot 6 jaar
Inlichtingen dagelijks aan de school, liefst van 10 tot 11 uur
Telefoon 180347 De Directeur,
5075 U. ANDRINGA
Ook dit jaar slaagden wederom alle (32) leerlingen.

5064

Fa. BASTIAAN JANSEN
KLEERMAKERIJ

DAMES- EN HEEREN SPORT- EN LIVREI-
KLEEDING EN UNIFORMEN NAAR MAAT

Reizigersbezoek op aanvraag door het geheele land
OLDEBARNEVELTSTRAAT 89, TELEF. 57557, ROTTERDAM

FIRMA LAÇET EN JANSEN - UTRECHT
KLEERMAKERIJ 5168

KEISTRAAT 5 — TELEFOON 10418
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“
— Coupeursbezoek door geheel Nederland —

Vele mensen, die zich verwonderen, waarom ze niet meer zijn dan ze zijn, hebben goede stof in zich; ze zijn energiek, volhardend en hebben voldoende kansen. Het gaat er heelemaal om, de onnutige takken te snoeien en zijn geheele kracht te werpen op iets, dat telt. (De Zakenwereld).

reden is om iets te zeggen. Het is evenmin omdat wij den invloed ten goede van een of anderen G.G. niet weten te waardeeren. Er zijn er velen onder hen, voor wier verdiensten wij achting hebben, evenals wij ook de verdiensten van anderen, van Aziaten, weten te waardeeren. Men noemt den nieuwen G.G. „een vreemdeling in Jeruzalem“, dit kan waar zijn of niet. Een ding is er echter, dat ons uit onzer onverschilligheid kan wekken, d.i. dat de heer de Jonge een betrekking bekleedt bij een onderneming, welke belangen andere zijn dan die van het landsbestuur hier. Bij zijn benoeming tot G.G. zal hij natuurlijk die betrekking vaarwel zeggen, maar wie kan de overtuiging geven, dat zijn verhouding tot die onderneming in de toekomst eene zal zijn van tegenstander? De belangen der regeering hier zijn immers in strijd met die der petroleummaatschappij? Het blad vreest, dat de onbekendheid van den G.G. met verschillende toestanden in Indië zal leiden tot beïnvloeding door verschillende adviezen wanneer van Z.E. persoonlijk maar weinig invloed kan uitgaan.

In een nadere beschouwing zegt het blad in het nummer van 20 Mei, dat er toch teekenen zijn dat de benoeming de vrucht is van een nauwkeurige keuze. Het feit dat de heer De Jonge minister van Oorlog is geweest en tevens marinezaken heeft beheerd en dat hij in de „Commissie voor de Indische Defensie“ heeft gegeven van militaire eigenschappen te bezitten, maakt hem tot een in alle opzichten uiterst bekwame militaire figuur. De noodzaak van zijn benoeming wordt nog duidelijker als men een en ander in verband brengt met de heerschende vrees voor oorlog in de volstrekte nabijheid van Indonesië. Alle landen rondom den Pacific bereiden zich reeds voor op een mogelijken oorlog; schrijver wijst op het boek van Colin Ross: „Das Meer der Entscheidungen“, waarin een oorlog onvermijdelijk wordt geacht en op de jongste manoeuvres en het vlagvertoon van Japan en Amerika in den Stillen Oceaan.

BIRKENELIXIER

Samengesteld uit plantenextracten

Overwint alle vermoeidheid,
loomheid en lusteloosheid

— Prospectus aanvragen bij —

Handelonderneming „WELEDA”
Scheveningscheweg 12, 's-Gravenhage

Vertegenwoordigers voor Ned. O.-Indië

Fa. Jacobson van den Berg & Co., Soerabaya

5624

Wanneer men verder weet dat de komende oorlog zijn bron zal hebben in de verschillende petroleumbelangen, is het duidelijk dat de nieuwe G.G. nog meer op zijn plaats zal wezen, omdat hij een olie-expert is. Alles wijst er op dat de Nederlandse regering mede zich gereed maakt. Wellicht kan hier ook terloops verband gezocht worden met de eerste beschuldigingen aan het adres der P.N.I., welke zeiden dat die vereeniging het volk van Indonesië in beroering bracht in de overtuiging dat de oorlog zou uitbreken in 1930.

De vertegenwoordiging van de Nederlandsche regering in de persoon van iemand als Jhr. de Jonge toont de paraatheid der regering in Nederland aan ten opzichte van het gevaar dat wellicht van voorspelling tot waarheid zal worden. Wij hebben er belang bij, die vertegenwoordiging door iemand als Jhr. de Jonge te zien in een ander verband dan met de vrees voor een verhoogde positie der economische of andere groepen in de zoo veel kleinere strijdperken als Indonesië zelf. Men moet meer letten op de verhoudingen op de groote tooneelen van den strijd; de voorbereidingen der staten rond den Pacific mogen voor ons een bewijs zijn dat het niet meer de tijd is van het becritiseeren van elkanders manieren en standpunten, doch dat de toestanden onszelven dwingen om nog meer eendracht te betrachten dan ooit te voren.

De Soera Kalimantan (Borneo) van 15 Mei verschijnt in oranje kleur en opent met een beschouwing over den nieuwen Landvoogd. Z.E. Jhr. de Jonge, aldus schrijver, heeft in de politieke wereld weinig van zich doen hooren, wat zeker niet het geval is met de in politieke kringen zoo wel in Indië als in Nederland zeer bekende heeren Colijn, Treub en Karnebeek, zoodat een benoeming van een der genoemden tot G.G. van Ned.-Indië veel stof zou hebben doen opwaaien, naar gelang van hun politieke gezindheid, door den een toegejuicht en door den ander veroordeeld zou zijn geweest en de rivaliteit tusschen links en rechts zou hebben aangewakkerd. Om deze redenen en ook omdat Jhr. de Jonge volgens berichten geen partijman is, doch alleen relaties heeft met de Christelijk Historische partij, op grond waarvan men van hem een human en rechtvaardig bewind mag verwachten, is schrijver van oordeel, dat de Nederlandsche regering inderdaad een zeer verstandige keuze heeft gedaan. Moge de benoeming tot welzijn en zegen van Indonesië en haar bevolking leiden!

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgever, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No 48 van 30 Mei: De nieuwe Landbouwschool te Serdang (op 21 Mei in Malakka geopend) — De keuze van plantmateriaal (uit een voordacht door ir. F. W. Oostendorp voor de vergadering van den kring „Zuid-Soekaboemi” te Palaboean Ratoe op 23 Mei). — Bereiding van met rubber bekleede weefsels (uitvinding van The Anode Rubber Comp. Engeland). — Invloed der voeding op het weerstandsvermogen onzer cultuurplanten tegen parasitaire ziekten, door

K. C. W. Venema (van de landbouwkundige afd. der N.V. Aziatische Handel Mij voor Meststoffen te Batavia C.). — De Ned.-Ind. olieindustrie, door dr. W. L. Wolff. II. — Dreigende Koelie-„rush” (op de Malakka ondernemingen. (Uit de Malayan Tin and Rubber Journal.) — Pepercultuurproeven op Ceylon, (ter vervanging van de rubber). — Animo voor rubberbestrating te Singapore (de voorloopige proefresultaten zijn gunstig). — Behandeling van cassavewortels (methode uitgedacht door de Société Industrielle de Landrecies en Charles Mariller. Octrooi-aanvraag Ned. 39477 van 15 April).

No. 49 van 6 Juni: Planter met verlof. IV, door A. H. A. S. Veru Sz (onderhoud met dr. Cramer, thans adviseur voor de verbetering van plantmateriaal bij de Dunlop Maatschappij in Malakka). — Onderhoud van Heveatuinen (voordracht door J. Boelen op 23 Mei voor de vergadering van den kring „Zuid-Soekaboemi” te Palaboean Ratoe). — Hoe droogt een kluit kleigrond uit?, door H. J. V. Sody (een bodemkundige puzzel). — Een nieuwe toepassingsmogelijkheid voor klapperolie (als brandstof voor Dieselmotoren. Uitvinding door Miss Maria Villacorta. Uit de Singapore Free Press). — Over theselectie (voordracht op 23 Mei, door V. W. van Gogh in den kring Zuid-Soekaboemi). — Nieuwe methode voor het conserveeren van latex (uitvinding van The Naugatuck Chemical Comp. Conn. Octrooiaanvraag Ned. 41519 van 15 April). — Invloed der voeding op het weerstandsvermogen onzer cultuurplanten tegen parasitaire ziekten, door K. C. W. Venema. II.

Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur

No. 35 van 3 Juli: Uit Insulinde, door Tine Bonnema (een schets over bedienden).

Maandblad voor Beeldende Kunsten.

Julinummer: De Aesthetiek van den Javaanschen dans, door Th. B. van Lelyveld (Hoofdstuk uit een dezer dagen te verschijnen boek over „De Javaansche Danskunst” met een Inleiding van prof. dr. N. J. Krom. De schrijver toont den Hindoe-oorsprong aan en beschouwt de tegenwoordige bewegingskunst van het Javaansche tooneel als een oorspronkelijk Hindoe-Javaansche kunst).

Economisch Statistische Berichten

1 Juli No. 809: De Economische toestand van Ned.-Indië, door mr. D. J. Hulshoff Pol (alles bijeengenomen zijn er zoo veel gunstige factoren in den economischen toestand van N.-I. aan te wijzen, dat dit gebied gerekend kan worden te behooren tot de landen, welke er in deze crisis relatief het beste voorstaan. De oorzaken van de Indische malaise zijn meer extern dan intern en dit wettigt de verwachting, dat bij eenige internationale opleving, bedoeld gewest zich snel zal herstellen).

De Indische Culturen (Teysmannia)

van 1 Juni no. II: Economische overpeinzingen, door A. G. H. van Woerden (fataal moment voor de rubber. Is er nog iets te redden?)

Indisch Bouwkundig Tijdschrift

No 10 van 31 Mei: School voor beeldende kunsten (een comité is te Batavia gevormd, hetwelk zich ten doel stelt met ingang van 1 Juli een dergelijke school te openen. Het programma voor dag- en avondcursussen is opgenomen.)

De Indische Gids

Julinummer: De Inheemsche autocratie in Britsch-Indië, door dr. H. G. Heijting (de beteekenis der „Native States” met het oog op de ontwikkeling van het land in economischen zin). — De overzeesche gebieden der voornaamste koloniale mogendheden, door H. Ch. G. J. van der Mandere (slot. VI. De kolonies van Amerika en Denemarken). — Europeesche veiligheid of Nationale verdediging, door W. J. van de Woestyne (naar aanleiding van de bespreking van het artikel in de I. G. van April en Mei van den heer Nypels op 'schrijvers artikel: „Ontwarping of Veiligheid” in het Januarinumnummer in de Gids, en dat van generaal Tonnet in de N. Rott. Cour. van 19 Maart).

De Indische Post

van 6 Juni, no. 23: Onnoodige zorg (voor de komst van de heeren Kupers, Moltmaker en Danz aan Ned.-Indië) — Over familiewapens, door mr. P.

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN,
Plaats 31a 5566

C. Bloys van Treslong Prins (in het Landsarchief te Batavia heeft men over de 1000 Ind. zegels, waarvan 60 pct. onbekend was in de bestaande wapenboeken. Enkele Indische familiewapens worden behandeld.)

van 13 Juni, no. 24: Z. schrijft in „Onze meening” over de kolonisatie van blanken in Indië, die hij ten eerste ontraadt aangezien ze nimmer gelukt is. Verwezen wordt naar de Giësting—de Brassaukolonie, de Nieuwe Guineatrek enz., uitsluitend proefnemingen van Indo-Europeanen, die voor de kolonisatie belangrijk veel voor hebben boven hem, die in Holland werd geboren. Z. heeft de overtuiging dat de Indo-Europeaan hier het landbouwbedrijf zal kunnen uitoefenen, doch alleen, nadat hij zeer langen tijd belangrijk veel leergeld zal hebben betaald). — Op patrouille in het Binnenland. (slot). — Hoe Tegal in 1816 aan het Nederlandsche Bestuur werd overgegeven door B. v. T. P. (de overeenkomst werd 23 Juli gesloten, de overneming had 17 Aug. plaats en resident Bloem gaf op 23 Aug. daarvan kennis aan de Commissarissen-generaal.)

De Indische Verlofganger

van 3 Juli no. 48: Verslag der Alg. Vergadering van 27 Juni. — Een Indisch Ingenieur, door S. Kalf. (Over het leven van H. van Kol en diens echtgenoot Nellie van Kol. De heer Van Kol die over West-Indië zijn belangrijk werk: „Naar de Antillen en Venezuela” schreef, 1904 Sythoff, Leiden, en daarin waardevolle beschouwingen gaf, bezocht ook Suriname, maar kwam ongelukkig juist in den tijd dat er quarantaine was wegens heerschende gele koorts in de omgeving en zoo was de senator verplicht op het toenmalige quarantainestation Post Leyden te verblijven, waar hij geen goede ervaringen opdeed over de inrichting welke, niet het minst door zijn bekendmaking daarvan, veel verbeterd werd. Hem werd van de stad Paramaribo uit, zoo veel mogelijk leesstof toegezonden in 10 dagen welke hij daar door muskieten gemarteld werd.) — Indische schoonheid en Poëzie, door C. Vis-Janssen van Raay (n.l. in Hindostan).

Landbouw en Veeteelt

Nr. 23 van 30 Mei: Planten van vruchtboomen. — Bloemen en planten. Gloxinia, door H. W. (behandeld wordt de Gloxinia, genoemd naar den bekende kruidkundige dr. Benjamin Peter Gloxin uit Colmar—Posen. Er zijn een zestal soorten van bekend. Zij zijn inheemsch in tropisch Amerika en wel van Peru en Brazilië tot Mexico). — Indische voedermiddelen, door dr. J. Merckens (XIV. Wortelen knolgewassen). — Een nieuw middel tegen coccidiose, door dr. W. K. Picard (Vogelcoccidiose komt in Ned.-Indië sterk verbreid voor. Het middel bestaat uit een verbinding van jodium met caseïne.)

Oedaya

No. 98 van Juli: Naar de Indonesische eenheid, door Rn Ms Noto Soeroto. — De verlossing uit onzen maatschappelijke nood, door D. Valkema (oude wegen en nieuwe wegen. Deze laatste zijn: arbeid, wijsheid en liefde). — De jeugd en het offer voor de gemeenschap, door Henri Geraedts (een muzikaal-paedagogische gebeurtenis). — De Koningin der Aarde mobiliseert, door C. D. Wesseling.

De Planter

van 16 Juni, no. 484: De gewijzigde Assistentenregeling. I. — Rubberzaadolie en rubberzaadboengkil (de eerste voor de bereiding van goede kwaliteit zachte zeep, de laatste als veevoeder voor koeien ter bevordering der melkproductie.)

VOOR AL UWE REIZEN

Reisbureau LISSONE N.V.
AMSTERDAM

Reisbureau LINDEMAN N.V.
DEN HAAG 5033

Leidschestrat 5 — Dam 10

Groenmarkt 22 en elders

— N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —

BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2 — SOERABAYA: Simpang 4

GENUA MARSEILLE
Off. Informazioni C.I.T. Cie. Insulinde
Stazione P. Principe 11 Bd. Dugommier

NICE PARIJS
Cie. Insulinde Knickerbocker Tours
15 rue Grimaldi 14 Bd. Malesherbes

den Haag 26
Kasparlaan 26
Tel. 11 4574
Haagse Schoolvereniging
Opleidingsschool voor
Pyram. Gymn. 1/1931.
Moderne methodes
Kleine klassen
Dir. H. J. H. J.

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOl”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

(de Graal is een jonge-vrouwenbeweging. Vertrek van mej. I. Seijbel naar Indië met het doel de oprichting van de Graal in Indië). — De geboorte van een Wajanglied, door Ch. Claereboets. — De klapperboom, door C. van der Deijl. II. — Dessakerkbouw, door arch. J. Th. van Oyen.

„Petrus Donders”, Juni: In Memoriam Pater G. A. van Tooren, door Adr. Kuipers. — Ter gedachtenis van Pater F. Lemmers 19 Sept. 1906—1931, door A. Nederveen. (Pater Lemmers was officier in Suriname en werd later Redemptorist). — Van een foto bij een afscheid (van ten Luit. Van de Wall in Suriname). — Vijftig jaren kloosterling-opvoeder 1881—1 Mei 1931, door A. K. Kuipers (Pater M. Paschalis in Suriname).

BOEKENSCHOUW.

Godsdienstige toestand op Curaçao in de eerste eeuw (1634—1742) van het Hollandsch bestuur VI., door P. A. Euwens. Historisch Tijdschrift, 1931.

De Schaapherder van Guadeloupe, door Zane Grey. Vertaling van M. Klein. Rott. Uitg. Mij. „De Combinatie”.

Geschiedkundige atlas van Nederland, Kaart 17. De koloniën en daarvan blad 7—10. De Nederlanders in Guinee en Brazilië, door S. P. l'Honoré Naber. Mart. Nijhoff.

Jaarverslag van het Algemeen Nederlandsch Verbond. 1930. Uit Neerlandia van Mei, aangevuld met een overzicht van alle besturen, commissiën, vertegenwoordigers, lijst van bij het hoofdkantoor te verkrijgen boeken, enz.

Landbouwweek 20—24 Juli, Wageningen. In het bijzonder wordt de aandacht gevestigd op die voordracht van ir. D. S. Huijzinga op 22 Juli over: Het groot en klein landbouwbedrijf in Suriname en van dr. ir. J. G. Ossewaarde op 23 Juli, over: Het proefveldwezen in Ned. Oost-Indië.

Suriname

„De West” van 19 Juni schrijft:

Dat er werkloosheid heerschte in Paramaribo, was voor niemand een geheim; maar dat het euvel zulk een omvang had aangenomen als bleek bij de betooging van Woensdag, zal toch voor velen een onaangename verrassing zijn geweest.

Het was een beklemmend schouwspel, die eindeloze rijen te zien voormarceeren, zonder muziek, zonder leven, als een begrafenistoet. Men schat den stoet op 2300 menschen. En ongetwijfeld waren er nog velen die zich schaamden in zoo'n optocht mede te loopen, doch daarom niet minder gebrek lijdend.

De stoet was opgesteld op en nabij het Rietbergplein. Toen telephonisch bericht was ontvangen, dat het onderhoud van de afgevaardigden der werkloozen met den gouverneur geëindigd was, marcheerde men op en sloten de afgevaardigden zich op het Gouvernementsplein bij den stoet aan, waarna gezamenlijk geloopt werd naar het vergaderlokaal aan de Burenstraat. Dit lokaal bleek veel te klein om alle belanghebbenden te bevatten, zoodat men door middel van een luidspreker uit een der bovenramen de eerste mededeelingen deed omtrent het onderhoud met den landvoogd.

Met voldoening vernam men, dat zijne excellentie bereid was mede te werken tot maatregelen om, zoo mogelijk, eenige verzachting te brengen in den nood. Toen bekend werd, dat de gouverneur geen bezwaar heeft om vrij onderzoek naar delfstoffen in het binnenland toe te staan, ging een daverend gejuich op.....

De Gouverneur heeft zich verder bereid verklaard het branden van klei te hervatten, waarbij al dadelijk een 150 menschen werk kunnen vinden. Voorts was Z. Exc. bereid om verschillende bouwwerken, die eerst voor het volgend jaar op het program staan, vervroegd te doen uitvoeren.

De Gouverneur was ook bereid om mede te werken tot de wederoprichting van een Arbeidsbeurs, die de gegevens moet verschaffen over den omvang der werkloosheid, de beroepen waarin dit euvel het meest voorkomt, enz.....

Voor het denkbeeld van een loterij bleek de Landvoogd om principieele redenen, niets te voelen.....

Sympathiek is ook de toezegging van den Gouverneur, dat de particuliere vereenigingen, die zich het lot van de schoolkinderen aantrekken, financieel gesteund zullen worden door het Gouvernement, zoodat

zij haar nuttig werk waarschijnlijk zullen kunnen uitbreiden.

De betoogers zijn voldaan over de door den Landvoogd gedane toezeggingen.....

De betooging is een succes geweest en haar ordelijk verloop meer te prijzen omdat voor het eerst iets dergelijks te Paramaribo plaats vond.

Eenige bladen hebben geschreven, dat de betooging een socialistisch karakter droeg en daarbij gewezen op socialistische pamfletten, die verspreid werden. Het Bestuur van het Comité heeft ons gemachtigd te verklaren, dat deze pamfletten niet van het Comité zijn uitgegaan en dat de beweging geen bepaalde politieke kleur heeft. Menschen van alle richtingen zijn hier bijeengekomen om een gemeenschappelijk belang voor te staan, doch niet om een politieke beweging op touw te zetten.

Het Comité heeft het voornemen om in een brochure aan het publiek verslag te doen van de betooging en wat daaraan vooraf ging.

In ons vorig nummer deelden wij het een en ander mede over Dubois' Suriname-expeditie. „De West” van 19 Juni geeft daarover nadere bijzonderheden:

„Reeds eenige maanden geleden heeft de heer J. M. F. Dubois, Nederlander van geboorte, vergunning gevraagd om per vliegtuig verkenningen te doen in het binnenland van Suriname.

Het plan lijkt fantastisch, maar er schijnt toch veel kans te bestaan dat het zal worden verwezenlijkt. De gevraagde vergunning is door ons Gouvernement verleend. Men heeft niet verzuimd den heer Dubois opmerkzaam te maken dat indien hem in het Hinterland iets mocht overkomen, de kansen op redding zeer gering zijn.

Een noodlanding per vliegtuig is in de bovenrivieren uiterst gevaarlijk. Een nederdaling in het bosch is nog erger. In Brazilië heeft men niet lang geleden een verschrikkelijk drama gehad, doordien twee personen, die zich per vliegtuig in het achterland hadden gewaagd, een noodlanding moesten doen in het oerwoud. Zij brachten er het leven van af. Maar nu stonden zij voor de groote vraag: hoe de bewoonde wereld te bereiken? Het vliegtuig moesten zij in den steek laten. Zij doolde dagenlang rond, zich voedend met boschvruchten en zaden. Ten slotte was één niet meer in staat verder te gaan. Zijn makker liet hem achter met een revolver, om, als het ergste mocht gebeuren, door een schot zijn lijden te verkorten. Het gelukte den ander om daags daarna een Indianendorp te vinden. Met de Indianen keerde hij terug naar de plaats waar hij zijn makker had achtergelaten, doch men vond slechts een lijk. De ongelukkige had zich aan zijn buikriem opgehangen.....

Het plan van den heer Dubois komt op het volgende neder.

In Juli vertrekt de expeditie, bestaande uit zeven personen, uit de Vereenigde Staten van Noord-Amerika (de heer Dubois woont in Colorado). Het dubbelmotorig watervliegtuig, waarin zij zullen reizen, kan 180 kilometer per uur afleggen. Als bestuurder gaat een ervaren vliegenier mede. Verder twee fotografen, een deskundige op vogelgebied tevens insectenkundige, een houtexpert en een agent die belast zal zijn met de zaken der expeditie te Paramaribo, die zal zorgen dat foto's en andere stukken voor de Amerikaanse pers bestemd, per eerste vliegtuig verzonden worden, enz. De kosten der expeditie worden geschat op 75 duizend dollars, welk bedrag bijeengebracht wordt door museums, voor wie de expeditie verzamelingen zal maken en door het groote Amerikaanse National Geographic Magazine, waarin artikelen over de expeditie zullen verschijnen.

Verder heeft de heer Dubois verschillende opdrachten, waaronder van zijn vader, prof. Eugen Dubois te Haarlem, bekend als de ontdekker van den pithecanthropos erectus. Deze interesseert zich bijzonder voor vogels en heeft speciaal de opdracht gegeven om te trachten exemplaren machtig te worden van de zeldzame Hoatzins. Verder stelt hij buitengewoon veel belang in vleermuizen, hun lichaamsgewicht, beenderstelsel, afmetingen, enz.

Men heeft den drogen tijd uitgekozen voor dezen tocht. Vermoedelijk zal men beginnen met hier en daar aan de kust, langs de breede rivieren, kampen in te richten, om van daaruit de planten- en dierenwereld gade te slaan en in beeld te brengen. De fotografen zullen voorzien zijn van toestellen om zoowel kleurfilmen als geluidsfilmen op te nemen van het leven in de oerwouden. Na de kustverkenning zal een vlucht ondernomen worden naar de Oreala, aan de Corantijn, in welke streek de zeldzame Hoatzins zouden voorkomen.

Pharmaceutisch Tijdschrift voor Ned.-Indië

No 6 van Juni: De hoofdredactie is in handen van den heer J. T. C. Vonk overgegaan. Enkele onderzoekingen van levensmiddelen in den zin van de Ned. Warenwet, door dr. W. F. Donath en dr. Th. W. J. van Marle (Azijnessence en Azijn; gemalen koffie en koffiextract). — Samenstelling van de Melk op Java omstreeks 1916 (Mededeelingen van het Handelslaboratorium (nu Analyse-Lab.) te Buitenzorg, door A. Wunderlich.

De Stuw

No 11 van 1 Juni: De Stuw en de Volksraad (in verband met de benoeming van den heer Mook tot Volksraadlid). — Uit de praktische politiek, door H. C. Kernkamp. — Verlaging van landrente, door v. M.

Tijdschrift van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap

Julinummer: Bijgeloof in den Indischen Archipel inzake krankzinnigheid. Samenvattend overzicht, door dr. J. P. Kleiweg de Zwaan. — De onderafdeeling Barabai (Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo), door G. L. Tichelman. Slot. — Beschouwingen over de hernieuwde werking van den Merapi der Vorstenlanden van December 1930, door dr. G. L. L. Kemmerling (met 10 foto's en 2 platen). — Het autoverkeer ter Sumatra's Westkust, door W. Wilmink (met een kaart. Het autoverkeer heeft S.W.K. leven en opbloei gebracht. Het heden en de toekomst zijn aan het autoverkeer).

De Rijkseenheid

No. 41 van 8 Juli: Speciaal Nr. Nederlandsch Paviljoen. Het Parijsche Vuur. — Indrukken over den brand van het Nederlandsch Paviljoen. Een tiental indrukken van vooraanstaande mannen. — Lichtpunten in de Indische crisis, door mr. D. J. Hulshoff Pol (men kan als vaststaande aannemen, dat N.-I., ondanks de schade, door de economische crisis toegebracht, over groote potentieele economische krachten beschikt, welke door de doeltreffende wijze, waarop zij van ouds zijn aangewend en tengevolge van de gunstige omstandigheden waaronder zij kunnen worden gebruikt, terstond weer aan den dag zullen treden als de toestand verbetert. Het lijdt voor ons dan ook geen twijfel, dat wanneer de algemeene depressie zal zijn afgenomen, dit land tot de eerste zal behooren, dat zijn oude welvaart terugkrijgt.) — Bouwt uw toekomst in Indië, door M. A. J. Kelling (een woord tot jonge Nederlanders). — Suriname. Uit 's Lands vergaderzaal. De Begroting 1932 in de Koloniale Staten. — Het nummer is fraai verlucht met foto's van het verbrande Ned. Paviljoen.

Tourisme

Mei/Juni No. 5: Borneo Nummer.

De Tropische Natuur

Juinummer: Over Ithyphallus aurantiacus, door K. D. Boeddyn (een stinkzwam). — De Merapi (Midden-Java), door dr. M. Neumann van Padang. — Uit het leven van enkele Javaansche Loranthaceae, door W. Docters van Leeuwen. (half parasieten. Behandeld worden: Dendrophthoe pentandra Miq-Macrosolen cochinchensis V. Teigh en Scurrula atropurea Dans). — Mieren als vijanden van slakken, door J. C. van der Meer Mohr.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Annalen van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart. Juli: Een klassieke Missietocht (van Pater A. de Jong van uit Langgoer naar Fak Fak-West Nieuw Guinea.

St. Claverbond. Juli: De Graal naar Java.

Natuurlijk is er groote belangstelling voor de Indianen en Boschnegers. Hun verblijven zullen worden bezocht en men zal trachten hun dansen en feesten op de geluidsfilm te brengen.

Ten slotte zal een rondvlucht worden gemaakt langs de grenzen van Suriname....

Deze zal in één dag moeten geschieden, daar men in het achterland geen landingsgelegenheden heeft. De totale afstand is 1400 kilometer. Op dezen tocht zullen vooral foto's worden genomen, en stelt men zich voor in staat te zullen zijn om eenige blanke plekken van de kaart te doen verdwijnen. Tevens zou men daarbij trachten gegevens omtrent den houtrijkdom te verzamelen. De hardhoutbosschen in Amerika raken uitgeput, zoodat men in afzienbaren tijd zal zijn aangewezen op de onuitputtelijke houtrijkdommen der tropische oerwouden."

Tot zoover „De West”.

Een omvangrijk en een riskant plan, maar de Amerikanen staan voor niets. Wat de eigenaardige vogel, de Hoatzin, betreft, zal Dubois zeker weten wat Prof. William Beebe daarover heeft geschreven. De Penards schrijven daarover op blz. 307, deel I van hun boek „De Vogels van Guyana” en de „Encycl. v. Nedert. West-Indië” beschrijft den vogel onder het hoofd „Opisthocomus Hoazin”.

In hetzelfde nummer van „De West” lezen wij:

„Met de regeling der Zuidergrenzen is het eigenaardig geloopt. Het was Brazilië dat voorstelde om eindelijk over te gaan tot een volledige afbakening van de grenzen der Guyana's. De andere mogendheden verklaarden zich daartoe bereid. Onze Engelsche burens zonden met groote voortvarendheid een expeditie naar de Zuidergrens, die, meenen wij, reeds terug is.

Het was tenslotte weder Brazilië, dat, uit financieele overwegingen, voorstelde de afbakening toch maar weder uit te stellen.

De heer de Goeje, die in Brazilië de onderhandelingen voerde, seinde eenige maanden geleden om de voorbereidingen voor de uit te zenden Surinaamsche expeditie naar het Zuiden te stoppen.

Volgens de allerlaatste berichten zal toch vermoedelijk de Surinaamsche expeditie nog dit jaar naar de Zuidgrens vertrekken, onder leiding van den heer de Goeje. Partijen zouden namelijk overeengekomen zijn om zich neer te leggen bij de bevindingen van den heer de Goeje. In verband daarmee is de aanmaak van de noodige vaartuigen te Albina hervat."

Het Departement van Koloniën zwijgt. Wij moeten dus genoegen nemen met waarschijnlijk onvolledige berichten.

Een rare Chinese. „De West” van 16 Juni schrijft: Hedenmiddag kreeg de Chinese winkel Chin A Kin van den Heiligenweg ruzie met een karreman, die een vracht voor hem had gebracht. In zijn woede greep de winkelier een kapmes en bracht den... ezel een zware kapwond toe. Hij werd gearresteerd en zal natuurlijk worden vervolgd”.

Curaçao

Bovenwindsche eilanden.

De *Amigoe* noemt het bericht in de *N. R. Ct.* over de verfransching van St. Martin N. G. „sterk overdreven”. Intusschen lazen wij in hetzelfde weekblad een aankondiging, dat in plaats van den heer Gravestein in de firma L. A. van Romondt Sons is opgenomen de heer L. C. Fleming, maire van het Fransch gedeelte van het eiland.

Een Aneta-telegram in ons vorig nummer opgenomen, vermeldt de plannen van den gouverneur voor de economische ontwikkeling der drie eilanden.

Oost en West.

Uit een nader bericht in de *Amigoe* blijkt, dat de afdeling Curaçao niet 266 maar 226 leden telt en niet de grootste is, maar tot de grootste afdelingen behoort.

Haaienvangst.

De *Curaçaosche Courant* geeft de akte van oprichting der *N. V. Curaçaosche haaienvangst*, ten doel hebbende het vangen en/of koopen van alle vissoorten en in het bijzonder van haaien, en het in den handel brengen van de visschen, geconserveerd, ruw en anderszins. Het kapitaal bedraagt f 1.500.000.—, waarvan f 300.000 geplaatst met een storting van 50 %.

Middelen.

Het eerste kwartaal heeft opgebracht f 1.691.683, d.i. bijna f 300.000 minder dan in 1930 en ruim 4 ton beneden het ¼ der raming. Vergeleken met 1930 hebben o.a. minder opgebracht: invoerrecht f 190.000, gedistilleerd f 70.000, zegelbelasting f 5000, inkomstenbelasting f 67.000, huur van opslagplaatsen f 14.000, posterij

Wissel- In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

AMSTERDAM. (C)

Keizersgracht 255 — Telefoon 31290, 35290 en 36290

CURAÇAO

CARACAS

VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika

5476

Incasseeringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document-Credieten

f 3000, landsradio f 48.000, loodsgelden f 26.000, water-voorziening f 27.000. Meer brachten op: grondbelasting f 32.000, gebruiksbelasting f 15.000, motor-, rijwiel- en motorbootbelasting f 16.000, huur van landsgronden f 6000, douanediensten f 7000, uitvoerrecht f 6000, landstelefoon f 6000 en „alle andere ontvangsten” f 58.000.

Curaçao op de Parijsche tentoonstelling.

Het „Comité spécial pour Curaçao” van het Uitvoerend Comité voor de Nederlandsche deelneming aan de Internationale Koloniale tentoonstelling Parijs 1931 heeft voor de bezoekers een boekje ontworpen „Curaçao les six Antilles néerlandaises”. Het ziet er aardig uit. Eenigszins wonderlijk doet midden in het boekje een toonsetting van J. B. A. Palm aan, nl. een wals „Reuerdo”.

Predikant voor Emmastad.

Zooals wij reeds in uitzicht stelden, is thans tot predikant voor Emmastad benoemd ds. W. J. van Lindonk, Herv. predikant te Eck en Wiel. Ds. Lindonk is 45 jaar en sedert 1914 predikant, eerst te Hontenisse en daarna te Holdekenskerke.

Uit den Verren Vreemde

Koersverandering der Sowjet.

Terwijl het Hoover-voorstel de algemeene aandacht op zich concentreerde, brachten de bladen van 6 Juli het bericht van een gebeurtenis, die weer aller opmerksaamheid voor Rusland opriep. Een ommekeer in de oeconomische opvattingen, door Stalin zelf verkondigd en afgekondigd.

Op de conferentie van bedrijfsleiders heeft de groote man van de Unie van Sowjetrepublieken eerst verklaard, dat de nijverheid zich bij de vervulling van het vijfjaarsplan niet volgens een helder beeld ontwikkelt. Hij schrijft dit hieraan toe, dat de ontwikkelingsvoorwaarden in den laatsten tijd ingrijpend veranderd zijn, waardoor de leiding op nieuwe methoden bedacht moet wezen. Hij zette dit in zes punten uiteen.

Als men het betoog leest, staat men er verbaasd over, verklaringen, die buiten Rusland en buiten communistische kringen sedert jaren zijn bijgebracht als beschouwingen over de economische Sowjetmethoden, nu door Stalin te hooren verkondigen als vernuftige waarnemingen van den laatsten tijd, ja als ontdekkingen van den dag.

Bij de zwenking wordt niet erkend, dat Moskou een verkeerd inzicht heeft gehad en nu, in menig opzicht, tot het oude, scherp veroordeelde wil terugkeeren. Neen, hetgeen als nieuw aanbevolen wordt moet gelden als echt bolsjewistisch, nog „echter” dan hetgeen tot nu toe als het ware echte aanbevolen, toegepast, doorgevoerd, opgedrongen werd.

1. De toeloop van arbeidskrachten naar de fabrieken heeft opgehouden. De redenen hiervoor zoekt hij in het feit, dat de sowjetmacht een einde heeft gemaakt aan de werkloosheid en aan het uiteenvallen van het dorp. Maar bekend is, en zulks spreekt ook uit hetgeen door Stalin zelf bij volgende punten te berde werd gebracht, dat door de sowjetmethodes een mate van werkschuweid en arbeiderbekwaamheid gekweekt is, die aan het gesignaleerde euvel niet vreemd is, terwijl de Russische boer in 't algemeen weinig geneigdheid toont om als fabrieksarbeider naar de stad te trekken. De Sowjet heeft door den invoer van machines een groot aantal handen ten plattelande trachten vrij te maken. Maar de toeloop bleef beneden de verwachting. De poging leek overigens al evenmin gericht op het bijhouden van het dorp (als gemeenschap), als de maatregel, die thans noodzakelijk wordt genoemd, die namelijk van een georganiseerde werving te plattelande van industriearbeiders voor de fabrieken. De eenige weg om het doel te bereiken is, volgens Stalin, die van contracten te sluiten tusschen de bedrijfsorganen en de dorpsgemeenschap. Stalin verklaarde, dat de practijk reeds heeft uitgewezen, dat dit stelsel beide partijen baat.

Van buiten af is herhaaldelijk beweerd, dat de op-drijving van de nijverheid, waarbij al het menschelek gevoel op zijde werd gezet, om een economisch resultaat na te jagen, niet lang zou kunnen worden volgehouden. Dit heeft de hoogste leiding zelf nu eindelijk ook ingezien. Maar daarmee is nog niet gezegd dat de buitenwereld nu ook zal instemmen met hetgeen thans als de oplossing aangewezen wordt. Bij de Russische opvattingen en toepassingen toch is van die als een noodzakelijkheid georganiseerde arbeiderswerving

't ergste te vreezen. 't Ergste, dat de communisten tot nu toe, waar zij 't in andere landen meenden te ontdekken, niet luide genoeg konden wraken.

Ander middel is de mechanisatie van den arbeid, die de plaats van den handenarbeid meer en meer kan innemen, zooals Stalin dit ook aanbeveelt. Maar men is in dit opzicht al druk in de weer en kan met de machinale voortbrenging alleen het vereischte tempo, zooals de regeering zich dit in haar vijfjaarplan gesteld heeft, niet bijhouden.

2. Naast het verschijnsel van het onvoldoende aan bruikbare krachten, geldt dat van het zeer groote verloop als een kwaal en plaag. Door niets aan een bepaalden arbeid gebonden, wisselt de arbeider en de leider zoo vaak hij een aanleiding hiertoe aanwezig acht. De oorzaak wordt nu gezocht in de nivelleering van het loon. Dikwijls verdwijnt in de loonregeling vrijwel geheel het verschil tusschen geschoolden en ongeschoolden, tusschen zwaren en lichten arbeid. Zoodoende heeft de arbeider er geen belang bij de eigen bekwaamheid op te voeren, en voor den zwaren arbeid zijn geen liefhebbers.

Geen nieuw gezichtspunt, zou men zoo zeggen. Rusland begint de juistheid ervan echter nu pas te erkennen. In plaats van de nivelleering wordt weer een tariefstelsel ingevoerd. De prikkel om vooruit te komen, de aansporing om zwaar werk te doen, moet in het loon worden gevonden, dit moet ook het blijven in eenzelfde werkring bevorderen.

3. Zoo komt men al los van het „onpersoonlijke” van den arbeid. Alles was collectief, door de gemeenschap voor de gemeenschap. Persoonlijke verantwoordelijkheid, die leidt tot erkenning van het persoonlijke verichte, werd stelselmatig uitgeschakeld. Gebrek aan werklust. Gemis aan belangstelling. Verwaarloozing van toezicht op-, van verzorging van de machines en instrumenten.

Op de spoorwegen was dit systeem reeds los gelaten, de nadeelige gevolgen ervan waren daar al lang gebleken.

Het onpersoonlijke is in de fabriek gekomen als gezellin van de ononderbroken werkweek. Men lost elkan-der af, niets is eigen werk, niemand is verantwoordelijk voor het afgeleverde, zooals de machine doorwerkt, werkt het menschenmateriaal door.

Uitwegen zijn er, zegt Stalin, tweërlei: of de ononderbroken week, evenals op de spoorwegen, zóó te organiseren dat de onpersoonlijkheid ophoudt, of de op papier ingevoerde ononderbroken week te verwerpen en tijdelijk terug te keeren tot de zesdaagsche werkweek.

„Tijdelijk”, want de bolsjewiek moet kunnen blijven zeggen, dat wat hij de massa als een ideaal heeft voorgesteld, voor later „ideaal” blijft. Intusschen zullen het onpersoonlijke en de onafgebroken werkweek beide losgelaten worden.

4. De intellectueel meer ontwikkelden, de uitmuntenden in vak of bedrijf mochten geen beter lot hebben dan de ongeschoolde arbeiders. De intellectuele arbeidskrachten moesten uit den arbeid zelf opkomen. Met deze opvatting is de arbeid, is de productie herhaaldelijk vast geloopt. De plaats van bekwaamheid en vakkunde kon door dilettantisme niet naar wensch worden ingenomen. Het intellect en de vakaanleg verschrompelden waar zij opkwamen, en zij konden niet gekweekt worden waar men ze aan de massa vroeg.

Dit moet nu anders worden. Wel wordt nog verwacht dat ook voortaan de intelligentsija uit de practijk zullen worden gerecrueteerd, uit de voormannen van den gemeenschappelijken wedijver, uit de leiders der stootbrigades, maar om hen aan te moedigen moet hun een daarmee overeenkomstige positie gegeven worden. Naast hen moet echter tevens gaarne een passende plaats worden toegekend aan hen, die uit zich zelf leiders-eigenschappen voor den arbeid toonen, ook al staan zij buiten de drijvende partijen. Stalin, ja Stalin zelf, is komen verkondigen, dat zij met bijzondere zorg moeten worden omringd, er moet onderling vertrouwen komen tusschen arbeiders-partijleden en partijloze arbeiders.

5. Dezelfde opvatting komt naar voren, waar hij 't had over de speciaal geschoolden, de ingenieurs en andere technische intelligentsija.

De toestanden zijn veranderd, men behoeft in hen geen vijanden meer te zien van de sowjetmacht. Er is slechts een klein getal saboteurs over, zoo zegt Stalin, „die geïsoleerd zijn en tot nader order diep onder den grond moeten wegduiken. Het zou dom en onverstandig zijn thans vrijwel iederen specialist en ingenieur van de oude school te beschouwen als een niet betrapte misdadiger of saboteur”.

6. Als laatste punt bepleitte hij, dat het thans tijd is, dat ook de groote industrie, de machinebouw voorop, tot kapitaalvorming moet overgaan. Kapitaalvorming in de industrie, dat is nog wel niet hetzelfde als de

KLEEDING MEUBELN TAPYTEN enz.
 in 12 MAANDEN zeer discrete behandeling
DE Centrale Wafmagazijnen
 N.Z. VOORBURGWAL 312 - AMSTERDAM

Verbindingen te Den Haag - Rotterdam - Utrecht
 — Levering door geheel Nederland — 5579

persoonlijke kapitalist, maar, gelezen in verband met de voorafgaande punten, zijn de familietrekken tusschen beide wijzen van kapitaalvormen toch duidelijk te herkennen.

Aan de slobeschouwingen ontleenen wij nog de aanmaning gericht tot de bedrijfsleiding om de omvangrijke samenvoeging van soms 100 tot 200 ondernemingen te verbreken. Alsmede die om van een directie, uit vele hoofden bestaande, over te gaan tot een eenhoofdige leiding, van h.v. een voorzitter met eenige plaatsvervangers bij de onderdeelen.

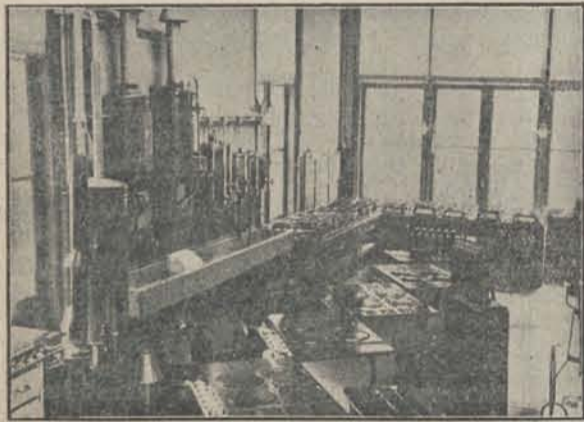
Dat is allemaal belangrijk nieuws. Zou men in het geheel de aankondiging mogen zien van een streven om het Sowjetstelsel meer vreedzaam te stellen naast het buitenland, dan zouden wij staan voor een aankondiging van zeer ver strekkende mogelijkheden.

In onze jonge janen hebben wij allen een kiem van persoonlijkheid en oorspronkelijkheid, die wij kunnen ontwikkelen of verstikken. Wie dit laatste doet, gaat behooren tot de groote massa, die het leven langs zich heen ziet gaan, zonder zelf veel te beleven en die met min of meer afgunst uit de verte mag toekijken naar het bedrijf van de mannen, die de dingen in de wereld doen. („Der Organisator“).

Van onze Adverteerders.

Gas in het gezin.

In de kamer.
 In de badkamer.
 In de keuken.

„Gas is tegenwoordig zeer zeker als de „meest gebruikte brandstof voor keukendoelinden te „beschouwen. De reclamespreuk: „Kook op Gas, want „zulks geeft besparing aan tijd, aan moeite en aan „geld“ is in de praktijk zoodanig waarheid gebleken, „dat in de keukens het gas de voornaamste rol speelt.“

(Dr. Erna Meyer, in „De Nieuwe Huis-houding“, uitg. v. Holkema & Warendorf).

De levering van warmte in de kamer vormt het moderne arbeidsveld van de gasfabriek. De strijd tusschen gas en electriciteit duurt voort en van beide zijden worden dagelijks de grootste voordeelen naar voren geschoven. De techniek schrijdt snel voorwaarts met het gevolg, dat het gebruik van gas een steeds grooter ahangt vindt bij het publiek. Tegelijkertijd werkt de Directie van het Gemeentelijk Gasbedrijf (wij bepalen ons even bij het gasverbruik te 's-Gravenhage) stoer en vastberaden voort, om op de meest logische wijze het publiek het gebruik van gas aan te bevelen en wel voor verschillende doeleinden. En om ons een juist denkbeeld te kunnen vormen van alles wat zich op dit terrein beweegt, brachten wij een bezoek aan het G. G. B. te Den Haag, waar wij zakelijk werden ingelicht. Inderdaad blijkt het ons van groot nut, den lezers een er

ander omtrent het gasverbruik te vertellen in verband met kamerverwarming door middel van gas.

De gasverwarming verheugt zich thans in de algemeene belangstelling, omdat de verwarming met vaste brandstof door het snel voortschrijden der techniek op het gebied van gasverbruik danig op den achtergrond is gedreven. Immers biedt de toepassing van gas zeer groote voordeelen. Om er eenige te noemen: automatische brandstof-aanvoer, onmiddellijke bedrijfsvaardigheid, onbegrensde en snelle regelbaarheid, korten aanwarmingstijd, onmiddellijke afstelbaarheid, volledige controle op het brandstofverbruik, enz. Daarbij komt het wegvallen van de noodzakelijkheid om brandstof op te slaan en asch te verwijderen, de groote reinheid doordat geen rook, roet en stof wordt gevormd en dan nog de hoofzaak: de gemakkelijke bediening, welke door praktisch geconstrueerde toestellen wordt verschaft.

Toestellen voor kamer, badkamer en keuken. Om ons even tot de kamer te bepalen: Hiervoor bestaan nuttige en voordeelige toestellen, zooals gaskachels, haarden en radiatoren. Dit voor locale verwarming. Wil men het geheele perceel verwarmen, dus centrale verwarming toepassen, dan komen ook alle bovengenoemde goede eigenschappen tot hun recht bij gebruik van voor gas ingerichte ketels. Het blijkt ons duidelijk aan de hand van de hier volgende berekening, dat verwarming met gas goedkoop is, speciaal in vergelijking met elektrische verwarming. Bij talloze in de praktijk genomen proeven is gebleken, dat zoowel voor verwarming als voor keukengebruik 1 kub. meter gas gelijk staat met 3 à 4 kilowatt-uur. Bij vastrecht is gedurende de wintermaanden de gasprijs 3½ cent per kub. meter, terwijl 1 kilowatt-uur bij vastrecht ook 3½ cent kost. Men betaalt dus in Den Haag voor elektrische verwarming 3 à 4 maal zooveel als voor gasverwarming. Nu varieren de tarieven in verschillende steden wel, doch dooreen berekend is gasverwarming zeer veel voordeliger dan elektrische. In vergelijking met anthraciet is gas in het algemeen wel wat duurder, bij tijdelijke verwarming echter niet en men heeft dan ook het groote voordeel, dat de bediening der diverse gastoestellen alsook het onderhoud daarvan het dienstpersioneel in goeden luim houdt, hetgeen voor de huisvrouw van zeer groote beteekenis is. Het is begrijpelijk, dat de gas-radiatoren, hetzij van gegoten- of van plaatijzer vervaardigd, het onderhoud vergemakkelijken. Nog practischer lijkt ons de ommanteling, hetgeen het aspect der radiatoren meer verhoogt. Om alle technische kanten van de toestellen, die voor verwarming in aanmerking komen, te beschrijven, zou te veel plaatsruimte geveerd worden, waarom wij onzen lezers wel een bezoek aan de Toonzaal, Willemstraat 7 te 's-Gravenhage aanbevelen, ook om eens te genieten van de sierlijk bewerkte geysers, kooktoestellen, gasfornuizen, warmwatervoorziening door gas, enz. enz. Maar houden wij even stil bij:

De Badkamer. — Deze profiteert eveneens van het groote gemak dier gastoepassing. Alles is erop gezet het gas ook in de badkamer aan te wenden en dit blijkt wel het duidelijkst door de nuttige verbeteringen der geysers. Wij zien apparaten, waarmede men een minimum aan gas verbruikt en die zeer zijn aan te bevelen bij gebruik met groote tusschenpoozen, terwijl voor dagelijksch of meer regelmatig gebruik de z.g. voorraadstoestellen meer aanbeveling verdienen. De vlam, die daarin blijft doorbranden, tot de geheele inhoud warm is, verbruikt een kleine hoeveelheid gas en brengt het water op 60—70° C. Is deze temperatuur bereikt, dan verkleint zich de vlam automatisch. Men demonstreerde ons de toestellen om ons van het gevaarlooze dier constructie te overtuigen en toonde ons eveneens de groote besparing. De diverse moderne geysers bieden volledigen waarborg voor ongemakken, welke voorheen wel eens aanwezig waren. Dit is ook het geval met de gasfornuizen en diverse kooktoestellen voor:

De Keuken. — Het koken op gas blijft toch nog immer aan de spits. In de laatste jaren zijn ontzaglijke verbeteringen aan de kooktoestellen aangebracht, waarbij rekening is gehouden met het practisch nut, alsook met het zuinige gasverbruik. In de toonzaal van het G. G. B. zagen wij er, waar de vlammen niet meer in kunnen terugslaan. Den lezers is dit euvel niet onbekend en hierbij kunnen wij dus met een gerust hart den lucifer kennis laten maken met het gas. Van „plofften“ is geen sprake meer. Dat koken op gas, wat de kosten betreft, de vergelijking met een kolenvuur glansrijk kan doorstaan, is wel algemeen bekend. Dat dit vergeleken met electriciteit in nog grooter mate het geval is, blijkt uit het volgende. Bij vastrecht kost gas ongeveer 7 cent per kub. meter, electriciteit 3½ cent per kilowatt-uur. Daar 3 à 4 kilowatt-uur evenveel nuttige warmte geven als 1 kub. meter gas, staat dus tegenover een gasverbruik van 7 cent een electriciteitsverbruik van ongeveer 3½ × 3½ = ruim 12 cent. Een en ander heeft ons bij het bezoek aan het G. G. B. een prettigen indruk gegeven en wanneer wij het gebruik van gas, toegepast bij de moderne techniek nuttig en voordelig achten, dan bevelen wij in het bijzonder den Indischen repatrieerenden aan eens een kijkje te nemen in de Toonzaal van het G. G. B. in de Willemstraat te Den Haag, waar geheel vrijblijvend gratis inlichtingen worden verstrekt. Dus zonder eenige verplichting!

De hierboven geplaatste foto vap een gedeelte der

Toonzaal geeft onzen lezers een juist beeld van de rijke selectie, welke daar aanwezig is op het gebied van gas-apparaten en wij vermoeden dat deze er stellig toe zal bijdragen den lezers ertoe te brengen om in persoon eens een kijkje daar te gaan nemen.

Patissier en confiseur.

Indische spekkoecken.

Wij deelen onzen lezers mede, dat de bekende banketbakkerszaak c.a. van de firma M. Evelein in de Valeriusstraat 25, te Den Haag, welke daar sinds 28 jaren gevestigd is, sedert kort in handen is overgegaan van den heer W. Mulstege.

Het is voor onze Indische lezers niet van belang ontbloeit, dat de heer Mulstege niet alleen een bekwaam cuisinier, patissier en confiseur, doch tevens specialist is in het vervaardigen van Indische spekkoecken, waarvoor hem op diverse tentoonstellingen, de hoogste onderscheidingen zijn toegekend.

In dit taartjespaleis kan men ook voor feestelijkheden, volgens op te maken menu, diners bestellen, welke U smakelijk toebereid, worden thuisbezorgd. Zoo kunt U hier ook keus maken uit 25 soorten ijs. Alles wordt gratis thuisbezorgd.

De werkplaats is een toonbeeld van hygiëne en zindelijkheid. De muren zijn geheel betegeld en de granieten vloer blinkt U tegen. Moderne kneed-, eiwit-, speculaas- amandelkwetsmachines vervangen de vroegere handenarbeid.

Wij wenschen den nieuwen eigenaar alle succes toe met de verdere exploitatie dezer gunstig bekend staande zaak.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling Den Haag.

Aan de deelnemers(sters) van de eerste Excursie naar Parijs (18 tot en met 25 Juni).

De hieronder volgende foto's, opgenomen tijdens bovenstaande excursie door mejuffrouw N. L. Baart, zijn goed geslaagd, te weten:

1. Tempelpoort op terrein Hollandsch Paviljoen.
2. Zij-ingangspoort met gedeelte Holl. Paviljoen.
3. Rijtschuurtje bij Boeatan.
4. Gedeelte van Boeatan.
5. Hoofdingang Hollandsch Paviljoen.
6. Groep deelnemers(sters) in zij-ingang Holl. Paviljoen.
7. Batakhuis.
8. Olifantengroep voor Paviljoen des Beaux Arts.
- 9, 10, 11. Drie hoekjes uit den Angkor-tempel.
12. Opgang van Angkor-tempel met menschenmenigte.
13. Tempeltje op voorplein van den Angkor-tempel, met 4 gezichten.
14. Paviljoen van Cambodja.
- 15, 16. Fontein bij Cité des Informations met resp. mej. Kress en mej. Baart.
17. Impluvium in Italiaansch Paviljoen.
18. Eerste panne op weg naar Versailles (Groep).
19. Trocadero.
20. Eiffeltoren.

Deze foto's (5 × 8) kosten f 0,10 per stuk en zijn te bestellen bij mejuffrouw N. L. Baart, Anemoonstraat 65, Den Haag, onder bijvoeging van f 0,10 aan postzegels voor elke foto, verhoogd met de portokosten voor toezending aan de betreffende adressen.

DE SECRETARIS.

Reisgroep Den Haag—Parijs, 2—9 Juli.

Tijdens de reis is door een ontvangen mededeeling de meening ontstaan, dat de bijslag voor den D.-trein ten onrechte nog eens afzonderlijk in rekening was gebracht.

Door de nader verkregen inlichting is gebleken, dat de bijslag begrepen in het bedrag, dat vermeld stond op het reisbiljet, niet nog eens boven dien is betaald.

De zaak is dus in orde en afgedaan.

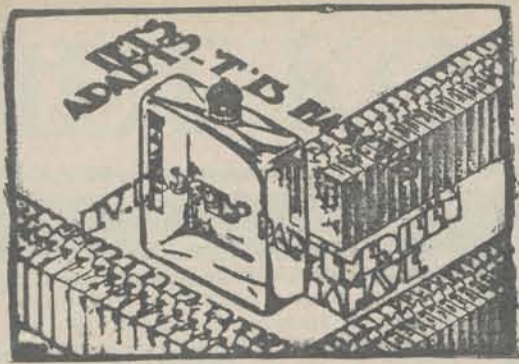
Afdeeling Amsterdam.

De reizen naar de Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

Het gezelschap, bestaande uit 24 personen, hetwelk op 29 Juni j.l. per American Express Comp. inc., Rokin 88, Amsterdam, naar Parijs vertrok, is wederom teruggekeerd en evenals het vorige uitermate voldaan over hetgeen voor den lagen prijs van f 101.75 werd geboden.

Voor de tweede groep van de reis van 20 Juli a.s. kunnen nog enkele personen worden ingeschreven, indien tenminste opgave spoedig volgt.

Voor BROOD en GEBAK: Henri J. Carels, Den Haag, Amsterdam en Haarlem

5606

Het aantal éénpersoons-kamers, dat nog beschikbaar is, is uiterst min en daarvoor moeten wij dan ook het noodige voorbehoud in acht nemen. Spoedige opgave is dan ook dringend gewenscht.

Wat betreft de reis van 17 Augustus a.s., hiervoor kunnen nog verschillende aanmeldingen tegemoet worden gezien.

De prijs en het programma zijn identiek aan de vorige reizen, n.l. f101.75, met beginpunt Rotterdam op Maandag en eindigende te Roosendaal op Zaterdag.

Zooals verwacht mocht worden, is het betreurenswaardig verlies van het Hollandsche Paviljoen op de Tentoonstelling vrijwel niet van invloed geweest op het aantal aanmeldingen. Dit is zeer juist gezien, omdat behalve de Hollandsche Afdeeling, nog zooveel schoons te bewonderen valt, dat men werkelijk iets in zijn leven mist, als men de Tentoonstelling niet heeft bezichtigd.

L. D. PETIT,

Secretaris Afdeeling Amsterdam

Tweede Gezelschapsreis van leden van „Oost en West” naar de Int. Koloniale Tentoonstelling te Parijs, georganiseerd door The American Express Company Int. voor Amsterdamsche leden, 29 Juni—5 Juli 1931.

Het droeve bericht omtrent de vernietiging der Nederl. afdeeling bereikte door de radio ons land op den dag vóór dien van het vertrek dezer tweede groep. Het bleek dat geen der deelnemers daardoor van het reisplan had afgezien; het gezelschap was compleet, al moest het ook de ernstigste en best voorbereide afdeeling der tentoonstelling missen.

Hoewel Oost- en West-leden in 't algemeen niet behooren tot degenen, die in gezelschappen onder leiding buitenlandsche reizen maken, bleek in dit geval dat het gezamenlijk reizen van leden uit eenzelfde kring toch heel wat gemak, genoegen en voordeel kan geven. Het logies was uitmuntend; de geest onder de dames en heeren was van het eerste tot het laatste oogenblik voortreffelijk en allen voelden zich gedrongen hun voldaandheid uit te spreken over de beschaafde en tegemoetkomende leiding.

Afdeeling 't Gooi (zetel Hilversum).

Deze afdeeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt: 1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstroken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benodigde informatie te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of huur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonne- laan 16, Vice-Voorzitter; de H.H. J. H. Stockmeier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne praktische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v. h. Informatiebureau.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Aan de leden der afdeeling Den Haag van „Oost en West”.

In het belang der administratie en ter vermindering van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Sec.-Penningmeester der afdeeling Den Haag, den heer J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den heer H. J. Wolff, en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeeling.

Ter overdenking.

Aan hen, die de Vereeniging „Oost en West”, bij uiterste wilsbeschikking wenschen te bedenken, wordt daartoe de volgende vorm aanbevolen:

„Ik vermaak aan de Vereeniging „Oost en West”, zetel Den Haag, waarvan de Statuten zijn goedgekeurd laatstelijk bij K. B. van 1 September 1927, No. 22, de som van uit te keeren binnen maanden na mijn overlijden, vrij van alle kosten en rechten.

VAN DE REDACTIE.

Deelneming XXVe Nederlandsche Jaarbeurs.

Tengevolge van het groote aantal inschrijvingen voor deelneming aan de najaarsbeurs 1931 heeft de raad van beheer moeten besluiten aan deelnemers, wier stands gelegen zijn op een der verdiepingen van de jaarbeursgebouwen, geen grootere ruimte beschikbaar te stellen, dan door hen op de vorige jaarbeurs was ingenomen. Uitbreiding van expositieruimten op de verdiepingen zal eerst kunnen plaats hebben bij de voorjaarsbeurs 1932, zoodra het derde, in aanbouw zijnde, jaarbeursgebouw in gebruik zal worden genomen.

Uitzending voor 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

- a. onderwijzer en onderwijzeres bij het openbaar lager onderwijs, in het bezit der hoofdakte;
- b. leeraar bij het technisch onderwijs, in het bezit van de akte Mg;
- c. predikant bij de Protestantsche Kerken.

Zij, die voor uitzending voor één dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, Afdeeling B, Eerste Bureau.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Administratie heeft het retourvlugtuig van de Holland-Indië-dienst ruim 220 K.G. post aan boord.

Hiervan is 155 K.G. 340 G. bestemd voor Amsterdam (stad en verdere verzending), 57 K.G. 700 G. voor 's-Gravenhage en 11 K.G. 800 G. voor Rotterdam.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Ir. J. Duyfjes, ingenieur 3e kl. b.d. dienst van den Mijnbouw, Akerstraat 65rood, Treebeek (L.)

In Nederland aangekomen verlofgangers.

A. Munters, hoofdtypist b.h. dept. van Gouv. bedr., Boekhorststraat 23, Rotterdam; C. J. Ph. ten Cate, tijd. wd. opzichter 1e kl. b.d. S.S. en Tr., Begoniastraat 295, Den Haag; Ch. F. Smeets, opzichter b.d. S.S. en Tr., Ohmstraat 124, Den Haag; J. Joseph, administrateur 2e kl. b.h. Krankzinnigengesticht te Buitenzorg, v. Merlenstr. 30, Den Haag; D. Tribulawony, stationscommies 2e kl. b.d. S.S. en Tr., Cederstraat 61, Den Haag; L. F. Stoelman, tijd. wd. controleur 1e kl. b.d. P.T.T., Regentesselaan 26, Den Haag; R. E. Stok, architect b.d. W. en 's Lands B.O.W., Nicolaistr. 76, Den Haag; J. Tutuhatunewa, ambtenaar 3e kl. b.d. dienst der In- en Uitvoer. en Acc., Copernicusstraat 267, Den Haag; S. H. de Vries, werktuigkundige b.d. S.S. en Tr., Oudenweg 161, Haarlem.

Met Pensioen.

J. J. van Lonkhuijzen, hoofd v. d. dienst der Volksgezondheid, p.a. mevr. Kruseman, Hoflaan 1, Hilversum; A. B. ten Berge, onderwijzer 1e klasse O.W.L.O., Oranjekade 39, Haarlem.

ADRESVERANDERINGEN.

A. C. van der Velden, contr. 1. kl. b.h. B.B., Burg. Weertsstraat 87, Arnhem; J. M. de Wal, Comm. van Politie 1e kl., Villa Anna's Oord, Groesbeek; J. H. Juda, Luit.-Kol. der Inf., Zuider Amstellaan 5011, Amsterdam; A. Munters, Hoofdtypist b.h. Dept. v. Gouv. Bedr., p.a. Sneeuwbalstraat 198, Den Haag; E. van der Laan, Opperhoutvester, Middelburgschestraat 33, Scheveningen; D. J. Stom, Contr. 2e kl. P.T.T., Dennenweg 65a, 's-Gravenhage; G. P. W. Schomers, 1e klerk m.d. titel v. 3e comm. S.S. en Tr., Beeklaan 378, 's-Gravenhage; J. M. Polak, Contr. 2e kl. P.T.T., Hamenburlaan 59, 's-Gravenhage; C. F. P. D. v. d. Vecht, Kap. der Inf., 2e Schuytstr. 91, 's-Gravenhage; L. A. Snell, Kol. der Inf., Gevers Deynootweg 117, Scheveningen; W. C. v. d. Berg, 1e Luit. der Inf., Sportlaan 75, 's-Gravenhage; F. Sleebos, 1e Luit. der Inf., Sportlaan 75, 's-Gravenhage; R. Legger, Luit.-Kol. der Inf., Parkstraat 1, Wageningen; G. E. Bedier de Prairie, Tijd. wnd. Kascontroleur b.d. S.S. en Tr., Regentesselaan 142, 's-Gravenhage; J. V. Bedier de Prairie, 1e Comm. ter controle b.d. S.S. en Tr., Regentesselaan 142, 's-Gravenhage; L. ten Cate, Verpleger 1e kl. b.h. Krankzinnigenwezen, Regentesselaan 142, 's-Gravenhage; J. M. Priem, Opz. b.d. S.S. en Tr. Regentesselaan 142, 's-Gravenhage; H. R. Rookmaker, Ass.-res. Noordkust Atjeh, Galvanistraat 77, 's-Gravenhage; Mr. G. Wijers, Griffier Raad v. Just. Batavia, p.a. Catharijnesingel 71, Utrecht; H. J. Friedericy, Contr. 1e kl. B.B., Weth. Juffermanstr. 2, Oegstgeest; W. Stort, Ass.-res., Alg. Bestuursdienst, Prov. Oost-Java, Kurhaus Tannhof Bairisch Zell. (Dild.); H. G. Buschkens, Redacteur b.d. Dienst v. d. Mijnbouw, Snelliusstr. 70, 's-Gravenhage; F. B. Voortuysen, 1e Comm. b.d. S.S. en Tr. Galvanistraat 22, 's-Gravenhage; W. Bloem, Radiocommies 1e kl. P.T.T., Voltastraat 58, 's-Gravenhage; A. C. Neijndorff, Hoofdopz. b.d. S. S. en Tr., Daguerrestraat 64, 's-Gravenhage.

De Geëmployeerde bij de Suiker-Industrie

Bij ons Informatie-bureau is verkrijgbaar de juist verschenen 3e en verbeterde uitgave van dit boekje, dat een overzicht geeft van den werkring en de vooruitzichten, benevens van de inrichtingen tot opleiding voor die industrie. De bewerking geschiedde door de H.H. H. Ch. G. J. van der Mandere, Secretaris van den Bond van Eigenaren van N.-I. Suikerondernemingen en A. Voskuil, Oud-gedelegeerde van de Mij. tot Exploitatie van de Suikerondernemingen Sentanen-Lor, Brangkal en Dinoyo.

Bijgewerkt met de laatste gegevens. Zeer belangrijk! Prijs f0.75, f0.06 portokosten.

HET HOOFDBESTUUR.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank,

Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beuze van Amsterdam.

29 Juni 13 Juli

1931

Aandeelen Koloniale Bank	125	121 ³ / ₄
„ Ned. Ind. Handelsbank	117	117 ³ / ₄
Cert. aand. Ned. Handel Mij.	133 ³ / ₄	133
Aandeelen Alg. Explorat. Mij.	84 ¹ / ₂	81
„ Kon. Petroleum Mij.	244 ¹ / ₄	203
„ Rubber Cult. Mij. A'dam.	100	83
„ Ned. Ind. Suiker Unie	149	136
„ Ned. Scheepvaart Unie	125	117
„ Handelsverg. A'dam	362	313 ¹ / ₂
„ Deli Batavia Mij.	227	214 ¹ / ₄
„ Deli Maatschappij	265	241 ¹ / ₄
„ Senembah Mij.	302	270 ¹ / ₂
„ Deli Spoor	125	119 ¹ / ₂
„ Ned. Ind. Spoorweg Mij.	144	129
„ Philips Gloeil. (nieuwe)	116	108 ¹ / ₂
Cert. aand. Margarine Unie	195 ³ / ₄	159

Wisselkoersen Verkoop

Londen	12.06 ¹ / ₈
New York Cable	2.48 ¹ / ₄
Berlijn	58.85
Parijs	9.74 ¹ / ₂
Brussel (Belga)	34.69
Zurich	48.18
Weenen	34.95

Mutatiestaat van 8 tot 15 Juli '31

Nieuwe Leden:

P. de Graauw, Expeditie, Bergen op Zoom, Antwerpsche straat.
 P. van der Houwen, Bouwkundige, Kijkduin, Duinlaan 137.
 J. J. Volkert, p.a. s.f. Pesantrèn, Kediri.

Opgave van nieuwe leden, voorgesteld door het afdelingsbestuur van Suriname.

S. G. Mac-Intosch, Ambt., Gravenstraat 114. bov.
 L. E. Consen, Radio-Telegrafist Empl., Beekhuizen.
 H. Th. Labadie, Medisch Student, Verl. Keizerstraat 15.
 H. C. G. Thym, Asp. Commies b.d. Bel., Zwartenhovenbrugstraat 221.
 L. C. Prey, Adm. van Financiën, Prins Hendrikstraat 14.
 G. B. Kletter, Genees-, Heel-, en Verloskundige, Stn. Nieuw-Amsterdam.
 Ds. J. W. Poort, Herv. Predikant, Gravenstraat 36, boven.
 Mej. A. Aletrino, Ambt., Keizerstraat 30.
 E. R. Schelts, Onderwijzer b.h. Openb. Onderwijs, de Nieuwe Grond.
 Firma J. C. Malmberg, Waterkant.
 J. A. Mac May, Planter, Plantage „Lust en Rust”.
 C. R. Cool, Directeur Surinaamsche Bank, Gouvernements Plein.
 Mr. M. de Niet, Advocaat-Generaal, Gouvernements Plein 8.
 H. Heilbron, Ambtenaar, Wagenwegstraat 100.
 J. Fernandes, Koopman, Keizerstraat.
 D. A. Samson, Ambtenaar, Heerenstraat.
 R. Anijs, Ambtenaar, Keizerstraat 20.
 A. van Gelder, Student, Malibatrumstraat.
 J. C. W. Brunings, Gep. Kol. Ontvanger en Betaalmcester, Malibatrumstraat 5.
 C. S. Erdmann, Chef Firma C. Kersten en Co., Jodenbreestraat.
 E. J. Philipszoon, Medisch Student, Zwartenhovenbrugstraat 207.
 J. R. Wolff, Handelsagent, Steenbakkerijstraat.
 Mevrouw de Weduwe P. Kaersenhout, Heerenstraat.
 F. Mathewly, Onderwijzer b.h. Bijzonder Onderwijs, Costerstraat.
 E. G. Polak, Geneesheer, Wagenwegstraat 21.
 Van Leesten Chas, Tandarts, Kromme-elleboogstraat 11.
 L. C. Thym, Planter, Plantage „Monsouci”.
 C. Glans, Koopman, Kortekerkstraat 10.
 Chin-A-Hing, Koopman, Heiligenweg.
 N. van Beek, Commissaris van Politie, Waterkant.
 M. Alstein, Genees-, Heel- en Verloskundige, Station Domburg.
 R. G. Wolff, Deurwaarder, Weidestraat 54.
 W. Ph. Dompig, Deurwaarder, Keizerstraat 17.
 G. J. Stomp, Zwartenhovenbrugstraat 93b.
 M. L. Hammen, Klerk Fa. C. Kersten en Co. Zwartenhovenbrugstraat 185.
 J. C. Vervuurt, Hoofd-commies, Heerenstraat 61.
 H. J. de Vries, Koopman, Waterkant 92.
 H. Emanuels, Medisch-student, Kromme-elleboogstraat.
 M. de Koning, Onderwijzer b.h. Bijzonder Onderwijs, Heiligenweg.
 P. Mac Donald, Inspecteur van Politie, Keizerstr.
 E. A. Robles, Student, Zwartenhovenbrugstraat.
 R. A. H. Gard, Student, Rust en Vredestraat 12.
 F. Bunzli, Landbouwkundige bij het Proefstation, Groot Combé.
 W. K. Moll, Vertegenwoordiger Fa. Swijt, Groot Waterstraat.
 F. Tjong-A-Jong, Medisch student, Keizerstraat.
 A. C. J. M. Alberga, Praktizijn b.h. Hof van Just., Waterkant.
 P. A. May, Redacteur, Wagenwegstraat.
 E. G. Samson, Industriël, Groota Waterstraat 10.
 F. G. van het Kruys, Agent van Politie, Groot Combé.
 J. C. v. Brussel, Industriël, Verl. Gem. landweg 8.
 E. P. Veldkamp, Industriël, Kasabaholweg 8.
 Dr. A. E. Wolff, Hygiënist, Heerenstraat.
 Mr. K. J. Erpecum, Lid v. h. Hof v. Justitie, Waterkant.

Voorgesteld door:

Het Afdelingsbestuur te Bergen op Zoom.
 den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt te Den Haag.
 Hoofdvertegenwoordiger Oost en West te Malang.
 Dr. J. Frickers, Veearts, Gravenstraat 42.
 C. F. Baltzer, Administrateur v. h. Militair Hospitaal, Gouvernements-Plein 11.
 L. C. van Amson, Griffier b.h. Kantongerecht, Gravenstraat 61, boven.
 J. A. Rademaker, p.a. Firma C. Kersten en Co.
 Th. Juda, Directeur van Sypensteynschool, Keizerstraat 68.
 H. Sayers, Suiker-Chemiker, Plantage Mariënborg.
 J. H. Schoon, Employé Surinaamsche Bank, Groot Combé 9.
 E. de la Fuente, Handels-agent, Keizerstraat 84.
 H. G. Jessurun, Apotheker, Saramaccastraat.
 L. Agsteribbe, Israëlitisch Voorganger, Keizerstraat 102.
 M. A. Abrahams, Juwelier Hofleverancier, Keizerstr. Finsoll, p.a. Firma C. Kersten en Co.
 Ph. Fernandes, Koopman, Heerenstraat 6, boven.
 H. C. Raatgever, Adj. Commies Wagenwegstr. 185.
 G. N. Oldenstam, Adj. Commies, Keizerstraat.
 L. M. Wong, Boekhouder N.I.G.M., Saramaccastraat 107.
 A. Currie, Gouvernem. Landmeter, Gravenstraat.
 H. Merton, Opzichter v.h. Telefoonwezen.
 A. H. J. Vos, Hoofdclerk Notariskantoor, Maagdenstraat.
 A. A. Abrahamsz. Hedges, Adj. Commies, Steenbakkerijstraat.
 J. H. C. Buth, Adj. Commies, Wagenwegstraat 72.
 D. Boon, Directeur Kinderhuis Saron, Saron.
 J. A. de la Fuente, Apotheker, Keizerstraat.
 C. L. Brandon, Opzichter Openb. W. en Verk., Jodenbreestraat.
 S. J. Samuels, Koopman, Maagdenstraat 18.
 A. F. Lissone, Handels-agent, Groota Waterstr. 11.
 A. E. L. del Prado, Verificateur b.d. Belastingen, Kl. Waterstraat 9.
 Dr. J. W. Prado, Dr. in keel, neus en oorziekten, Gravenstraat 102.
 C. R. Berner, Handelaar in lederwaren, Dominéstraat 56.
 W. A. van Romondt, Koopman, Agent Stoomvaart Mij., Waterkant 40.
 R. G. Vervuurt, Koopman, Keizerstraat 4.
 Mr. J. C. Miranda jr., Praktizijn b.h. Hof v. Jst., Princessestraat 28.
 E. R. Wessels, Handels-agent, Zwartenhovenbrugstraat 53.
 Ph. Samson, Praktizijn b.h. Hof v. Justitie, Heerenstraat 43.
 C. J. A. Kwast, Vertegenwoordiger K.N.S.M., Waterkant 6.
 W. J. H. Polak, General-Agents, Wagenwegstraat 21.
 A. J. Jessurun, Coiffeur, Groota Hofstraat.
 M. J. Goedman, Directeur v. d. Zaagmolen Gomperts, Zwartenhovenbrugstraat 259.
 R. Tjin-A-Djie, Handels-agent, Wagenwegstraat.
 J. C. Mouw, Directeur N.V. Surinaamsche Houthandel en zagerij, Saramaccastraat.
 Mr. J. H. A. Westrik, Lid v.h. Hof van Justitie, Waterkant 12.
 L. F. Voet, Genees-, Heel- en Verloskundige, Zwartenhovenbrugstraat 80.
 C. Pos, Kantonrechter, Gravenstraat 5.
 A. G. Ellis, Gezagvoerder, Plantage „Ma Retraite”.
 J. J. Monk, Directeur Huis van Bewaring, Gouvernem. Plein.
 S. A. Fernandes, Genees-, Heel- en Verloskundige, Zwartehovenbrugstraat.
 Jules Voet, Medisch-student, Zw.hovenbrugstr. 80.
 Mejuffrouw P. J. May, Onderwijzeres b.h. Ulo-onderwijs, Heerenstraat 4.
 W. Ch. van der Ziel, Koopmansklerk, Hostede, Crullaan 42.

Afschrijvingen:

Mevrouw de Weduwe C. B. v. d. Burg, Haarlem, Duvenvoordestraat 26.
 J. van Keppel, Nijmegen, St. Jacobslaan 416.
 Mevr. J. H. Kersten—Tadema, Heemstede, Heemsteedsche Dreef 280.

R. I. P.

J. J. G. Bruseker, Oud-Majoor Infanterie te Halsteren.

Adresveranderingen:

Rectificatie: S. van der Meulen, van: Apeldoorn terug naar: Den Haag, Prins Mauritsplein 5. f 5.
 Mevrouw G. T. J. van Aalst—Koopman, van: Bilt-hoven terug naar: Den Haag, Thomsonlaan 58.
 Mevrouw A. S. Yff—Hertzberg, Den Haag, van: Ieplaan 73, naar: Verhulststraat 5.
 J. A. van Arcken, Scheveningen, Harstenhoekweg, van: 69, naar 179.
 Mevrouw A. C. Eilerts de Haan—Court, Den Haag, van: Van Aerssenstraat 272, naar: Morsestr. 4.
 J. F. Stutterheim, van: Princenhage, Ir. Batenburglaan 86, naar: Den Haag, Schenkade 226. f 5.—

Th. J. Kampherbeek, Rotterdam, van: West Kruiskade 32a, naar: Diergaardesingel 89b.
 L. G. Schwalbach, Bussum, van: Koedijklaan 8, naar: Amersfoortsche Straatweg 34.
 A. J. Reynvaan, Velp (Gld.) van: de Ruyterlaan 14, naar: Zoutmanlaan 2.
 W. A. G. Jenny, Clarence (Suisse), van: Villa Dubochet 15, naar: „Le Lido”.
 D. Laverman, Directeur Prins Hendrikschool, van: Weltevreden, Gang Halkema, naar: Den Haag, Anthonie Duyckstraat 169. f 5.—
 L. W. J. Olivier, thans: Secretaris Provincie West-Java, Batavia—Centrum, Halimoenweg 21.
 W. H. Sonius, Kapitein Infanterie, thans te Padang.
 W. Stavast, thans: Hoofd van de Schakelschool te Buitenzorg.

Aan diegenen in Oost- en West-Indië die nog geen lid zijn onzer Vereeniging.

De Vereeniging „Oost en West” onderhoudt den band tusschen Nederland en de Indië en tracht dien te versterken.

Zij bevordert de wederzijdsche belangen, zedelijke en stoffelijke.

Zij neemt stelling tegen invloeden die daarmede in strijd zijn.

Zij steunt alles wat strekken kan tot handhaving van het Rijksverband.

Leest het Orgaan, het „Koloniaal Weekblad” en deelt ons Uwen wensch mede omtrent hetgeen naar Uwe meening, door de Vereeniging en haar Orgaan alsnog zou kunnen worden verricht voor onze leden in Oost- en West-Indië.

Meldt U aan voor het lidmaatschap. (Adres Secretariaat: Korte Voorhout 6. Den Haag), of in Ned.-Indië bij den Hoofdvertegenwoordiger te Malang, Bromostraat 9.

DAMESSTOFFEN
 ZOOWEL
 VOOR DE TROPEN
 ALS VOOR HOLLAND
BOTTHE
 Keenestraat 21 Den Haag
 STALEN WORDEN TEN
 SPOEDIGSTE OP AANVRAGE
 FRANCO GEZONDEN
 DOOR GEHEEL NEDERLAND

5014

BREEKT MET DE OUDE SLEUR
 VERWARMT MET
GAS
 UW INTERIEUR

5125

Gereserveerd voor
N.V. Handel Mij. Hennig & Co.
 Bildersstraat 65
 Den Haag 5603